

Звіт

про гірський туристський
(вид туризму)
спортивний похід 3 категорії складності
Приказбеччям
(географічний район)
що був здійснений з 10.07 по 29.07 2016 р.

Маршрутна книжка № 21/2016

Керівник групи Дубок Андрій Петрович
(Прізвище І. П.)

Адреса керівника: м. Київ, Dubok.Andrew@gmail.com

Маршрутно-кваліфікаційна комісія туристського клубу НТУУ «КПІ» Глобус розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід III (третьої) категорії складності.

Звіт використовувати в бібліотеці т/к «Глобус» на сайті <http://tkg.org.ua/>

Штамп МКК

Київ 2017

Зміст

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід
 - 1.1. Параметри походу
 - 1.2. Характеристика районів проведення походу
 - 1.3. Докладна нитка маршруту
 - 1.4. Дані про досвід учасників
2. Організація туристського спортивного походу
 - 2.1. Загальна ідея походу
 - 2.2. Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця маршруту
 - 2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти
 - 2.4. Зміни маршруту та їх причини
 - 2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту
 - 3.1. Графік руху
 - 3.2. Висотний профіль маршруту
 - 3.3. Технічний опис проходження маршруту
 - 3.4. Картографічний матеріал
4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту
5. Додатки
 - 5.1. Медицина
 - 5.2. Логістика
 - 5.3. Харчування
 - 5.4. Фінанси
 - 5.5. Відео

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід.

1.1. Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
гірський	третя	142 км	19	17	10.07 - 29.07.2016

1.2. Характеристика району проведення походу

1.3. Докладна нитка маршруту

сmt. Степанцмінда – уц. Дар’яльська – уц. р. Кістінка, – пер. Кібіши Зах. (1А, м) – сел. Ахалцихе – уц. р. Артхмотцискалі – пер. Нарвані (1А, м) – сел. Кобі, Алмасіані – сел. Квемо Окрокана – плато Хорісар – пер. Хорісар Сев. (1Б, м) – в. Вел. Хорісар 1Б – оз. Келіцад – пер. Есі (1А, м) – сел. Кетрісі, сел. Абано. напівдньовка, закидка – уц. р. Суатісідон, – Л. Суатісі – пер. Суатісі сер. (2А, м) – пер. Молодий Комуніст 1Б – уц. р. Мнаісідон – пер. Орцвери (2А, 4106 м) – В. Орцвері (1Б, м, рад.)- л. Орцвері – в. Казбек (2А, 5034 м) – сел. Гергеті, Степанцмінда.*

1.4. Дані про досвід учасників

П.І.П.	Рік народження	Обов'язки в поході	Туристський досвід	Фото, контактна інформація
Дубок Андрій Петрович		Керівник	2ГК Кавказ 6ГУ Памір	Dubok.andrew@gmail.com
Уложенко Вадим Миколайович		Зав снар	2г. у Кавказ, 3 П.У. 1г. Р. Карпати	
Михайлов Єгор Володимирович		Зам по електриці	1г. Крим	
Шандура Тарас Миколайович		Костровий, ремонтник	1г. Карпати	
Налівайчук Артем Тарасович		Фінансист	2г. Карпати	

Красуля Віра Миколаївна		Захоз по м'ясу	2г. Карпати		
Цирень Анна Володимирівна		Логістика	1г.у, Кавказ 3 П.У Ісландія 3 альп.р. 3А		
Живолуп Олександр Олександрович		Літописець	2г. Кавказ		
Вахрушкін Володимир Володимирович		Завхоз	2г. у Кавказ, 1п. Р. Крим		
Дацько Ірина Андріївна		Медик	2г. у Кавказ,		

2. Організація туристського спортивного походу

2.1 Загальна ідея походу

Група складалась та готувалась вже не перший рік. У позаминулому році частина групи була у поході 2-ї категорії у Сванетії та хотілося щось більш складного. Значне підвищення ціни на літак дозволило орієнтуватись на більш дешеві квитки у Грузію, а за умов що майже ніхто не був на Приказбеччі це остаточно визначило обрання регіону.

У подальшому маршрут походу обирався з побажання піднятися на вершину г. Казбек зауважуючи що це перешкода категорії 2А, з побажанням обов'язково побачити Кельське вулканічне плато з його вулканами Шерхота, та яскраве гірське озеро Келіцад.

Окрім того, так як деякі учасники не мали висотного досвіду то дуже гостро стояло питання забезпечення повільної та безпечної висотної акліматизації, шляхів евакуації на всяк випадок.

Враховуючи все це та також те, що обраний маршрут дозволяв поглянути на Казбек з трьох сторін й склався такий маршрут.

2.2 Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця походу.

Військова грузинська дорога – доволі гарний шлях з постійним сполученням, яким курсує багато транспорту, тож дістатися цим шляхом відносно дешево. Розташування населених місць дозволяє залишити заброску їдучі на старт та не витрачаючи багато часу та грошей. Також перепустку до походів у прикордонній зоні треба отримати у Тбілісі, або на самому прикордонному пункті у Дар'яльській ущелині - тому було доцільно починати маршрут саме біля прикордонного пункту, щоб поки оформлюється перепустка, група могла поїсти та приготуватися до початку маршруту

Для проходження біля прикордонної зони, долинах річок Кістінка та Суатісі потрібні перепустки які оформлювалися завчасно. На електронну пошту прикордонної служби gbp@mia.gov.ge був надісланий маршрут руху, склад групи та паспортні дані. У прикордонників були зауваження щодо того, що у маршруті була вказана вершина Казбек, на яку офіційно не можуть дати дозвіл на сходження. Після того, як вершину видалили зі списку на перепустку, зауважень не мали. Саму перепустку отримали на прикордонному пункті, що зайняло півгодини.

Заявлена нитка маршруту:

сmt. Степанцмінда – ущ. Дар'яльська – ущ. р. Кістінка, – пер. Кібіши Зах. (1А, м) – сел. Ахалцихе – ущ. р. Артхмотцискалі – пер. Нарвані (1А, м) – сел. Кобі, Алмасіані – сел. Квемо Окрокана – плато Хорісар – пер. Хорісар Сев. (1Б, м) – в. Вел. Хорісар 1Б – оз. Келіцад – пер. Есі (1А, м) – сел. Кетрісі, сел. Абано. напівдньовка, закидка – ущ. р. Суатісідон – льод. Суатісі – пер. Суатісі сер. (2А, м) – пер. Молодий Комуніст 1Б – ущ. р. Мнаісідон – пер. Оріцвери (2А, 4106м) – в. Оріцвері (1Б, м, рад.) – л. Оріцвері – в. Казбек (2А, 5034м) – сел. Гергеті, Степанцмінда.*

Запасні варіанти:

1. Від сел. Алкхолтизикхе долиною р. Сноцналі – спуск до заброски трасою минаючи відрізок з пер. Нарвані (1А, м).
2. Плато Хорісар – вихід на пер. Хорісар півд. (1Б, м) замість Хорісар Півн., та сходження на вулкан Шерхота (3694м) замість вулкана Великий Хорисар (3636)
3. Відмова від сходження на пер. Суатісі Сер. (2А) та перехід на пер. Молодий Комуніст (1Б).

Аварійні виходи з маршруту:

Вихід долинами до населених пунктів.

1-3 дні – повернення назад долиною р. Кістінка,

4-6 дні – вихід до траси, долини Сносихали селища Сно, Каркуча. Ачхоті,

6-7 дні – вихід до с. Ухаті, сел. Кобі, Алмасіані,

7-8 дні – повернення до с. Квемо Окрокана,

8-9 дні – вихід до с. Абано,

9-11 дні – повернення в с. Абано,

11-14 дні – вихід до с. Мна,

14 та далі – спуск до метеостанції чи у с. Степанцмінда.

2.3 Зміни маршруту та їх причини

Скористались запасним варіантом № 3.

Складність льодопаду Суатісі середній – перевищує складність 2А. З вечора було провішено 3 мотузки на перші ступені льодопаду та повернувшись на базу побачили, що вказані мотузки це чверть першої ступені, а далі можливі великі розломи. Було прийнято рішення відмовитися від проходження льодопаду перевалу Суатісі середній (2А) та рухатися запасним варіантом.

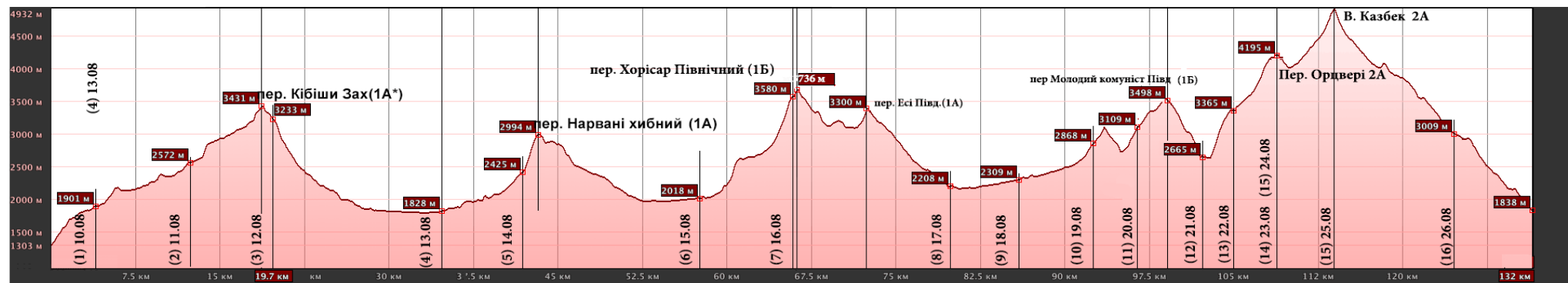
2.4 Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Усі учасники пройшли маршрут у повному обсязі з урахуванням запасного варіанту (без пер. Суатісі сер.)

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

3.2. Висотний профіль маршруту

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

Дата День походу	№ ділянки маршруту	Назва ділянки	Час проходжен ня (ЧХВ)	Відстань та перепад висот	Метеоумови	Опис ділянки	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8
1 день 10.07.	1.1	Аеропорт Кутаїсі – с. Квемо Окрокана	(6 год 50 хв)		Дощ, сильний туман	Сформували заброски. Переїзд в місце заброски від аеропорту. Зупинка в Гудаурі на АЗС – купили і упаковали бензин (20 л)	
	1.2	с. Квемо- Окрокана – КПП Грузія-Росія (Даріялі)	(2 год 00 хв)		Слабкий дощ, туман	Залишили заброску і частину бензину, приїхали на КПП, оформлення документів	
Старт	1.3	КПП – мініГЕС на р. Кістінка	40 хв	1,32 км, +224 м	Хмарно, слабкий дощ, туман	Старт від монастиря біля КПП, перевірка документів на початку ущелини. Рухаємося по лівому* берегу р.Кістінка по ґрунтовій дорозі, підйом близько 10°, місцями до 15°	* - всі борти льодов иків, ущелин , береги і притоки річок вказані по напрям у руху
	1.4	мініГЕС – м.н.*	2 год 20 хв	3,48 км, +247 м/ -1 м	Мінлива хмарність	Рухаємося по лівому берегу річки біля води по стежці, зарослі борщовика.	* м.н. – місце ночівлі
		Всього	3 год 00 хв (+8:50 – на авто)	4,8 км, +471 м/ -1 м			
11.07 2 день	2.1	М.н. - КПП	1 год 05 хв	1,56 км, +268 м/ -1 м	Густий туман, дрібний	Рухаємося по лівому берегу річки по стежці і по трав'яному схилу до КПП, перевірка документів.	

					дощ		
	2.2	КПП - обід	1 год 30 хв	3,12 км, +126 м/ -55 м	Мінлива хмарність	Рухаємося по стежці від КПП, по долині річки, обід під осипним схилом	
	2.3	Обід – брід	55 хв	2,88 км, +54 м/ -28 м	Дрібний дощ, туман	Підйом на осипний схил, рух уздовж річки, перехід на середину долини річки, дійшли до розвилки	
		<i>Брід</i>	<i>10 хв</i>		<i>Хмарно</i>	<i>Брід з розвилки річки на правий берег</i>	
	2.4	Брід – м.н.	55 хв	2,52 км, +243 м	Туман, періодично дощ	Рухаємося по правому берегу річки по трав'янисто-осипному схилу. Бівак на трав'яній поляні біля річки	
		Всього	4 год 25 хв +10 хв	10,08 км, +691 м/ -84 м			
12.07 3 день	3.1	М.н. - водоспад	45 хв	0,72 км, +174 м	Туман, дрібний дощ, вітер	Рухаємося від м.н. в напрямку перевалу справа від водоспаду. Скельний виступ обходимо справа. Схил – трав'янисто-осипний, до 30°, рух з льодорубами	
	3.2	Водоспад - обід	1 год 55 хв	2,88 км, +278 м	Мінлива хмарність, дрібний дощ	Рухаємося по правому берегу вздовж річки, прижими над річкою, осипно-сніговий схил, перехід в русло річки, обід на морені	
	3.3	Обід – пер. Кібіши Зах. (1А*)	1 год 50 хв	1,92 км, +338 м/ -36 м	Ясно	Рухаємося в напрямку до перевалу Кібіши Зах. по мокрому злежаному снігу (рекомендовані бахали), перехід на морену. Підйом на перевал по злежаному снігу з льодорубами, без кішок	
		Перевал – м.н.	2 год 15 хв	3,24 км, -809 м	Ясно	Спуск з перевалу по лівому борту сніжника до осипної морени. Перехід з морени на трав'яний схил, бівак біля струмка на лівому схилі ущелини р. Кора.	
		Всього	6 год 45 хв	8,76 км, +790 м/ -845 м			
13.07 4 день	4.1	М.н. – брід1	20 хв	0,48 км, -127 м	Ясно, спека	Над сніжником перейшли на правий схил ущелини р.Кора, рухаємося траверсом по осипному схилу	
		<i>Брід1</i>	<i>10 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Берег став крутим, бродимо на ліву сторону (можна було з м.н. йти лівим берегом)</i>	
	4.2	Брід1 – обід	2 год 30 хв	4,68 км, +4 м/ -423 м	Ясно, спека	Траверс трав'яного схилу 45°, погано помітна стежка, зарості висотою до 1,5 м. Не доходячи до лісу спускаємося до річки, обідаємо.	

		<i>Бріd2</i>	<i>20 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Рухаємося понад річку, по заростям борщовика, через 100м – бріd на правий берег.</i>	
	4.3	Бріd2 – бріd3	1 год 30 хв	1,56 км, +4 м/ -103 м	Ясно	Рухаємося по стежці до місця броду на лівий берег, але повертаємося назад, підіймаємося на трав'яний схил 45°, йдемо траверсом. Спустилися по осипній ділянці вниз до стежки біля річки. Йдемо по стежці до місця броду	
		<i>Бріd3</i>	<i>10 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Берег став стіною, необхідний бріd на лівий берег</i>	
	4.4	Бріd3 – бріd4	10 хв	0,48 км, -53 м	Ясно	Рухаємося по стежці по лівому берегу до знов необхідного броду на правий берег	
		<i>Бріd4</i>	<i>15 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Бріd двох окремих потоків р. Кора</i>	
	4.5	Бріd4 – м.н.	1 год 35 хв	8,4 км, +68 м/ -109 м	Ясно	Вийшли до дороги, що йде вздовж р. Джута. Частина групи доїхала, частина дійшла до сел. Ахальцихе, зайшли вглиб долини р. Артхмосцкалі на 1 км до м.н.	
		Всього	6 год 05 хв +55 хв	15,6 км, +76 м/ -815 м			
14.07 5 день	5.1	М.н. – сел. Артхмо (неж.)	1 год 15 хв	3,72 км, +169 м/ -6 м	Ясно	Рухаємося по правому схилу ущелини по ґрунтовій дорозі, зупинилися біля водоспаду на купання. Йдемо далі по дорозі/стежці. Проходимо нежиле сел. Артхмо.	
	5.2	сел. Артхмо (неж.) -	50 хв	1,8 км, +118 м/ -43 м	Ясно, спека	Дійшли до місця броду, але підіймаємося на трав'яний схил до 45°, спустилися по скельно-осипній ділянці, йдемо по стежці	
		<i>Бріd1</i>	<i>15 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Бріd на лівий берег</i>	
	5.3	Бріd1 – бріd2	10 хв	0,24 км, +19 м	Ясно	Йдемо по стежці, але вона швидко зникає	
		<i>Бріd2</i>	<i>5 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Бріd на правий берег</i>	
	5.4	Бріd2 – бріd3	5 хв	0,12 км, +1 м	Ясно	Рухаємося по заростям жерепу	
		<i>Бріd3</i>	<i>5 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Бріd на лівий берег</i>	
	5.5	Бріd3 – бріd4	25 хв	0,6 км, +20 м	Ясно	Рухаємося по заростям трави, борщовика, місцями болото, скельні виходи	
		<i>Бріd4</i>	<i>5 хв</i>		<i>Ясно</i>	<i>Бріd на правий берег через широке, спокійне русло.</i>	
	5.6	Бріd4 - обід	15 хв	0,6 км, +82 м	Ясно, висока вологість, спека	Рухаємося по заростям борщовика в людський зріст, перейшли на лівий берег притоку, зупинилися на кам'янистій ділянці на обід	
	5.7	Обід – м.н.	45 хв	1,92 км, +184 м	Ясно	Рухаємося по осипному руслу притоки вгору, для біваку рівняємо ділянку на осипі	

		Всього	3 год 45 хв	9 км, +593 м/ -49 м			
15.07 6 день	6.1	М.н. – пер. Нарвані Хибний (1А)	1 год 50 хв	2,88 км, +761 м	Ясно	Рухаємося по лівому борту притоки, зарості борщовика до 1,5 м, підйом по трав'яному схилу до 35°, скельний виступ обходимо зліва, за перегином – видно перевал, пологий трав'янисто-осипний схил.	
	6.2	Перевал - обід	1 год 35 хв	3,96 км, +28 м/ -428 м	Ясно, спека	Рухаємося траверсом сніжного схилу зліва, переходимо на трав'янисто-осипний схил, спускаємося по крутому конгломератному берегу струмка, виходимо по снігу і осипі на трав'яне плато. Рухаємося не змінюючи висоту до перевалу в долину р. Нарвані. Тривалий пологий спуск по трав'яному схилу (правий борт)	
	6.3	Обід – с. Алмасіані	2 год 20 хв	7,92 км, +11 м/ -549 м	Ясно, спека	Рухаємося по правому берегу по стежці через пасовища, пересохлі притоки р. Нарвані, проходимо сел. Ухаті, спускаємося по дорозі серпантинном, проходимо с. Кобі, виходимо на Військово-Грузинську дорогу, йдемо наліво (півд.-зах.) до с. Алмасіані	
	6.4	с. Алмасіані – с.Квемо Окрокана (заброска, м.н.)	55 хв	4,8 км, +79 м/ -35 м	Ясно, спека	В с.Алмасіані сходимо з траси праворуч на хорошу ґрунтову дорогу по долині р. Терек, проходимо каменоломню, сел.Ногкау, міст через р.Терек, зупиняємося в с. Квемо Окрокана	
		Всього	6 год 40 хв	19,56 км, +879 м/ - 1012 м			
16.07 7 день	7.1	М.н. - обід	3 год 10 хв	7,32 км, +729 м/ -9 м	Ясно, спека	Від м.н. рухаємося в зворотному напрямку, через міст, перед сел. Ногкау сходимо вправо на дорогу, що серпантинном підіймається по схилу. Сходимо з дороги, підіймаємося по трав'яному схилу до 35°. Проходимо за перегин, рухаємося по стежці, траверсуємо пагорби з крупними скельними виходами, спускаємося в долину, переходимо долину, стаємо на обід біля струмка	
	7.2	Обід – перевал Хорісар Північний (1Б) (м.н)	2 год 40 хв	2,64 км, +808 м	Ясно	Рухаємося по правому борту долини по крупному осипу в напрямку перевалу набираючи висоту, далі дрібна осип з водою. Перейшли на сніжник, вдягли кішки, в верхній частині сніжника зміщуємося вправо до перевалу. На перевалі стаємо на бівак.	
		Всього	5 год 50 хв	9,96 км, +1537 м/			

				-9 м			
17.07 8 день	8.1	М.н. – в. Хорісар (3736) радіально	25 хв	0,48 км, +105 м/ -27 м	Ясно	Рухаємося з табору вгору по крупно-осипному схилу, ближче до вершини переходимо на сніжник, вершина – крупно-осипна	
	8.2	Вершина – оз. Келіцад	1 год 50 хв	5,4 км, +95 м/ -630 м	Ясно	Спуск з вершини шляхом підйому, збір табору. Рухаємося по сніжно-осипному схилу вниз ущелини до трав'яної галявини, вершину 3374 обходимо з півночі по правому крупно-осипному борту, обід на оз.Келіцад	
	8.3	оз. Келіцад – пер. Есі Півд.(1А)	55 хв	2,4 км, +314 м/ -17 м	Ясно	Озеро обходимо з півночі, по правому осипному берегу. Рухаємося з набором висоти в напрямі до перевалу. Перед перевалом – осипний схил до 40°	
	8.4	Перевал – мін.джерела в д.р. Есікомідон	2 год 20 хв	5,88 км, +42 м/ -932 м	Ясно	Спуск з перевалу – по сніжнику вниз долини, рухаємося по лівому берегу, по камінню переходимо на правий. Привал біля мінеральних джерел	
	8.5	Мін.джерела – м.н.	1 год 20 хв	1,92 км, +10 м/ -298 м	Ясно	По сніжному мосту переходимо на лівий берег. Рухаємося по стежкам по трав'яному схилу до 45°, спускаємося в д.р. Терек, стаємо на пасовищі на бівак	
		Всього	6 год 50 хв	16,08 км, +566 м/ -1904 м			
18.07 9 день	9.1	М.н. - КПП	45 хв	3,84 км, +60 м/ -47 м	Легка хмарність	Напівднівка. Забрали і розподілили заброску. р. Терек перейшли по мосту біля с. Кетрісі, йдемо по ґрунтовій дорозі до КПП	
	9.2	КПП – м.н.	45 хв	3,36 км, +116 м/ -1 м	Хмарно, слабкий дощ	Після КПП повертаємо направо, йдемо по правому берегу р. Суатісідон, стали на бівак навпроти с. Суатісі	
		Всього	1 год 30 хв	7,2 км, +176 м/ -48 м			
19.07 10 день	10.1	М.н. – брід1	2 год 20 хв	6,6 км, +329 м/ -23 м	Дрібний дощ	Рухаємося по правому берегу річки по стежці, по трав'яно-конгломератному схилу до 40°, переходимо дрібні потоки води. Спустилися до русла річки, шукаємо місце для броду	
		<i>Брід1</i>	<i>5 хв</i>		<i>Дощ, гроза</i>	<i>Перейшли праву притоку р. Суатісідон</i>	
	10.2	Брід1-Брід2	10 хв	0,12 км, +26 м	Дощ	Шукаємо місце броду другої притоки (середньої)	
		<i>Брід2</i>	<i>15 хв</i>		<i>Хмарно</i>	<i>Перейшли другу притоку (середню)</i>	
	10.3	Брід2 – м.н.	55 хв	0,96 км, +221 м	Періодичні прояснення	Рухаємося в напрямку льодопадку Суатісі, підіймаємося по трав'яному схилу, на рівній ділянці – обід. Далі йдемо	

					вітер	по крупно-блочному осипу, по правому схилу ущелини. Рівняємо майданчик для біваку	
		Всього	3 год 25 хв +20 хв	7,68 км, +576 м/ -23 м			
20.07 11 день	11.1	М.н. - брід	30 хв	3,12 км, +271 м/ -365 м	Невелика хмарність	Вирішуємо не йти перевал Суатісі Сер. (2А). Знімаємо завішені звечора мотузки, обідаємо. Рухаємося по крупно-блочному осипу, трав'яним схилам, шукаємо місце броду середньої притоки р. Суатісідон	
		<i>Брід</i>	<i>1 год 30 хв</i>		<i>Невелика хмарність</i>	<i>Бродимо середню притоку (спроба звузити потік камінням)</i>	
	11.2	Брід – м.н.	3 год 00 хв	1,8 км, +404 м	Хмарно, періодично – дощ, вітер. Вночі – гроза, град	Висоту 3188 обходимо справа. Рухаємося по лівому борту правої притоки. Трав'яний схил змінюється осипним до 35°, осип «жива», місцями нескладне лазіння, перед водоспадом спускаємося на сніговий міст, переходимо на правий борт ущелини. Піднімаємося по осипному схилу на скелю і спускаємося за нею на полог, вітро захищену ділянку осипі на м.н.	
		Всього	3 год 30 хв	4,92 км, +675 м/ -365 м			
21.07 12 день	12.1	М.н. – л.Суатісі	25 хв	0,72 км, +150 м	Хмарно	Рухаємося по правому берегу струмка по морені, крупній осипі, схил до 30°. Йдемо в напрямку льодовика	
	12.2	л. Суатісі – пер.Молодий комуніст Півн.	1 год 30 хв	1,92 км, +262 м	Густий туман	Рухаємося по льодовику, закриті тріщини до 0,5 м, ділянки морени. Йдемо в напрямку перевалу. На перевал піднімаємося по сніжнику	
	12.3	пер.Молодий комуніст Півн. - пер.Молодий комуніст Півд. (1Б)	20 хв	0,6 км, +8 м/ -34 м	Густий туман	Траверсом обходимо пік Молодий комуніст, виходимо на перевал Молодий комуніст Півд. (1Б)	
	12.4	пер.Мол. комуніст Півд.- м.н.	1 год 50 хв	3,6 км, +1 м/ -883 м	Хмарно	Рухаємося траверсом по рихлому снігу, моренах. На крупній морені – обід. Спускаємося з лобу по правому борту по сніжнику і мілкій осипі, схил до 30°. Далі спускаємося до р. Мнаїсідон по трав'яному схилу до 45°. Стаємо на бівак	
		Всього	4 год 05 хв	6,84 км, +421 м/			

				-917 м			
22.07 13 день		Брід	1 год 00 хв		Невелика хмарність	Зранку бродимо три притоки р. Мнаїсідон, стаємо на сніданок	
	13.1	Брід – м.н.	2 год 50 хв	3,36 км, +637 м/ -23 м	Хмарно	Рухаємося вгору по трав'яному схилу до 45° в напрямку висоти 3262, зверху схил стає осипним. В.3262 обходимо справа траверсом по крупній осипі. Вийшли на осипне плато, стали на напівднівку	
		Всього	2 год 50 хв	3,36 км, +637 м/ -23 м			
23.07 14 день	14.1	М.н. – пер. Орцвері (2А), бівак	2 год 25 хв	3,48 км, +712 м	Ясно	Рухаємося по осипі в напрямку перевалу, переходимо на сніжник. Піднімаємося на перевал зміщуючись вліво. Будуємо снігові стінки навколо табору, обід	
	14.2	Бівак - в. Орцвері (4258) радіально	2 год 45 хв	0,84 км, +152 м	Ясно	Рухаємося по крупно-осипному гребеню до в. Орцвері. Завісили 3 мотузки вгору (вони ж вниз)	
	14.3	вершина – бівак	1 год 30 хв	0,96 км, +14 м/ -104 м	Густий туман	Спускаємося з вершини в табір по 2-3 людини	
		Всього	6 год 40 хв	5,28 км, +878 м/ -104 м			
24.07 15 день	15.1	М.н. – в. Казбек (5034)	4 год 15 хв	5,4 км, +876 м/ -91 м	Ясно, мороз, не вершині – туман, сильний вітер	Рухаємося від табору по закритому льодовику Орцвері (Гергеті), по фірну, в зв'язках, до стежки на вершину. Далі по стежці через Казбецький перевал в напрямку міжвершинного сідла. Передвершинний зліт – міцний фірн, до 35°	
	15.2	в. Казбек – м.н.	2 год 45 хв	5,4 км, +102 м/ -877 м	Ясно	Спуск в табір по шляху підйому. Фірн на льодовику Орцвері розтав – йдемо по мокрому снігу	
		Всього	7 год 00 хв	10,8 км, +978 м/ -968 м			
25.07 16 день	15.1	М.н. - метеостанція	1 год 25 хв	3,6 км, -442 м	Ясно	Йдемо в зв'язках по закритому льодовику до стежки на метеостанцію. Стежка – по крупній осипі	
		Метеостанція –	1 год 40 хв	4,08 км,	Невелика	Від метеостанції йдемо стежкою, проходимо льодовик	

		м.н.		+16 м/ -640 м	хмарність, періодично – дощ	ближче до лівого краю. Далі йдемо по конгломерату і траві по хорошій стежці. Дійшли до місця стоянки	
		Всього	3 год 05 хв	7,68 км, +16 м/ -1082 м			
26.07 17 день	15.1	М.н. – поляна перед церквою Герґеті	1 год 35 хв	8,4 км, +32 м/ -1203 м	Хмарно, прохолодн о	Рухаємося в напрямі с. Степанцмінда стежкою по траві, конгломерату, досить слизько, переходимо три невеликих потоки. Стежка чітко позначена турами. Проходимо через зарості берізок, виходимо на велику поляну перед церквою Герґеті	
		Всього	1 год 35 хв	8,4 км, +32 м/ -1203 м			
Всього за похід:			77 год	156 км, +9992 м/ - 9452 м			

4. Технічний опис проходження маршруту

День 1. 10.07.2016.

Приблизно опівночі основна частина групи (6) прибула до аеропорту Кутаїсі, де їх зустріла решта учасників (4). Прямо біля приміщення аеропорту відбувся розподіл провізії та спорядження на три частини: одна з цих частин пішла в рюкзаках на перше коло, дві інших (на два інших кола) поклали в окремі мішки.

Після розподілу, о 1:40 ночі група відправилася на попередньо замовленому мікроавтобусі за маршрутом Кутаїсі – Тбілісі – Гудаурі – Квемо-Окрокана – Степансмінда. У Гудаурі зупинилися, щоб набрати бензин у літрові пляшки. О 8:30 у селі Квемо-Окрокана залишили мішки з забросками, пакети з бензином на друге та третє кола. Доїхавши до Степансмінди приблизно о 9:30, поснідали у місцевому ресторані та проклеїли карту Приказбечча скотчем.

О 10:30 група приїхала на КПП Грузія-Росія, де відбулася перевірка документів та видача прикордонних перепусток. Після цього група відправилася до місця старту походу. Об 11:30 зупинилися біля монастиря Даріалі, де й починався наш маршрут. Помірно дощило. Ми перепакували наші рюкзаки, одягнули на себе дощовики, важкі стартові рюкзаки і о 12:00 почали рух на підйом ущелиною по ґрунтовій дорозі вздовж лівого берега річки Кістінка.

Мал. 1. Початок руху. Дорога на підйом уздовж р. Кістінка.

Через 40 хвилин руху група дійшла до штучного резервуару води, де дорога обривається і проходу далі немає. Зробили привал, одночасно шукаючи прохід. Дощ посилювався. На щастя, помітили людей, які спускалися по крупній сипусі за 100 м до резервуару. Виявилося, що це прикордонники. На зміну їм прибули інші. Поспілкувавшись з нами та перевіривши наші документи, вони вказали нам дорогу і провели нас по сипусі вгору до стежки.

Мал. 2. Підйом на стежку з дороги біля штучного резервуару.

Стежка поросла кущами та чагарями, високою травою, борщовиком, кропивою. Рухалися вздовж лівого берега річки стежкою, то близько до води, то за 30 метрів до неї. Дійшли до великого скельного виходу над водою. О 14:15 – привал і сухий перекус.

Мал. 3. Рух вздовж р. Кістінка.

Далі рухалися через трав'яні зарості та чагарі понад річкою, по свіжому сліду прикордонників. Через годину (о 15:50) на більш-менш рівній кам'янистій галявині організували бівуак. Погода

покращилася, після майже невинного дощу, нарешті, вийшло сонце, що дало можливість висушити річі.

Мал. 4. Вихід на місце біваку.

День 2. 11.07.2016.

- Ущ. р. Кістинка – цирк пер. Кібеши
- Загальний ходовий час 4 год. 25 хв. Відстань 11,2 км, $\uparrow$ 1200м, $\downarrow$ 500м

На цей день було заплановано дійти під перевал Кібіши Західний.

Підйом вранці о 7:30. Мряка, густий туман. Після сніданку та зборів табору, о 9:35 вийшли на маршрут. Рухалися стежкою вздовж лівого берега ріки біля води. Напроти водоспаду, який був на протилежному боці річки, повернули нагору та рухалися по трав'яному схилу. О 10:30 зробили привал біля стежки, перевірили по мапі подальший напрямок руху. Через 15 хвилин до нас підійшов прикордонник, і ми продовжили рух вгору та дійшли до КПП, де затрималися ще на 45 хвилин (прикордонники перевіряли наші документи, та гостинно пригощали чаєм).

Об 11:45 продовжили рух стежкою по трав'яному схилу, і поступово спустилися до розливу річки.

Фото 1.3. Вихід до розливу р. Кістінка.

О 12:30 стали на привал на засохлому руслі річки. Продовжили рух вздовж річища по долині. О 13:30 під обсипним схилом на лівому березі річки влаштувалися на обід. Після обіду продовжили рух, піднявшись по обсипному схилу з нахилом приблизно 30° , далі рухалися вздовж річки, перестрибуючи дрібні потоки. Вийшли на середину долини річки, вирішили перейти річку убрід, щоб дістатися її правого берега. Після 15-хвилинного привалу, о 16:35 продовжили рух правим берегом річки по осипному схилу. Періодично зривався дрібний дощ. О 17:10 знову стали на привал, через 15 хвилин продовжили рух, шукаючи місце під бівуак. О 17:45 стали на правому березі річки на трав'яній галявині.

День 3. 12.07.2016.

У цей день планувалося пройти перевал Кибіши Західний (1А), тому підйом був рано, о 5:30. Погода була знову туманною. Поснідали, зібрали табір, і о 7:40 група вийшла на маршрут. Йшли вгору по трав'яно-осипному схилу крутизною до 30° , самостраховку забезпечували за допомогою льодорубів, оминаючи водоспад справа, так само справа обходили скельний виступ під підйомом. Після 15-хвилинного привалу, о 8:40 піднялися ще вище вздовж правого берега річки, де натрапили на групу з Одеси, яка розташувалася там табором напередодні. Дружно поспілкувавшись та обмінявшись враженнями, рушили далі. Річка вже майже скрізь частково була закрита сніговими козирками. Почалися притиски понад річкою, рухалися по сніжно-осипному схилу вздовж річки. На схилі влаштували привал, але посиділи недовго, бо було доволі прохолодно, і через 10 хвилин, о 9:40, продовжили рух по правому берегу річки. Після чергового 15-хвилинного привалу, о 10:40 продовжили поступовий підйом під акомпанемент дрібного дощу. З часом підйому, річка вже геть зміліла, і місцевість ставала усе більш характерно перевальною: все більше снігу та кам'янистого покриву і все менше зелених ділянок.

Мал. 5. На шляху до перевалу.

Об 11:00 стали на обід на морені. Дощ закінчився, визирнуло сонце, і відкрилися чудові краєвиди з видом на перевал Кибіші Південний.

Мал. 6. Вид на перевал Кибіші Південний (по центру).

О 13:00 продовжили рух по сніжнику (сніг пухкий), без кішок. Піднімалися плавно вгору та траверсували схил, тримаючись правої сторони. Порівнялися з відрогом, і нам відкрився вид на наш

перевал – Кибіші Західний. Далі потрібно бути обережними – справа нависає вивітрена скеля і крутий схил, де пролітають камені, були сліди зсуву снігу – камене- і лавинонебезпечно.

Мал. 7. На схилах з видом на пер. Кибіші Західний.

Ставши на привал, оцінили ситуацію, і о 15:00 вирушили на підйом до перевалу в лоб, протоптували ступені з льодорубами, без кішок.

Мал. 8. Перевальний зліт пер. Кибіші Західний.

Перевальний зліт пройшли за 20 хвилин, і о 15:20 вийшли на перевал Кибіші Західний, висота 3450 м. (Мал. 7) Зняли минулорічну записку групи з Одеси. (Мал. 62Мал. 1)

Мал. 9. Група на пер. Кибіші Західний

З 15:30 спускалися з перевалу по сніжнику лівими схилами до закінчення снігу і початку дрібно- та крупно-осипних схилів, тримаючись лівих схилів.

Мал. 10. Спуск з пер. Кибіші Західний.

Далі спуск зтяжний та неприємний, треба бути обережними, використовуючи прийоми руху по сипухам з допомогою палиці та/або льодоруба.

Через це темп руху значно уповільнився, і ми спустилися до зеленої частини цирку за 1,5 години.

Мал. 11. Кінець спуску по морені з пер. Кибіші Західний.

Вдалося знайти місце для біваку з лівого боку, за 50 метрів на схилі – є вода (невеликий потічок). На бівак стали о 18:00, погода була ясною, були гарні краєвиди на долину річки Кора.

Мал. 12. Вид на білуак і на цирк перевалу Кибіші.

День 4. 13.07.2016.

Підйом о 8:30. Хороша погода, ясно, сонячно. Вихід об 11:20. На сьогоднішній день запланували дійти до автомобільної дороги.

Відразу над сніжником перейшли на правий схил, рух траверсом по осипному схилу (Мал. 13).

Мал. 13. Вид на дол. р. Кора

Через крутизну схилу, яка підвищується і починає здаватися некомфортною, та прижими, бродимо на лівий берег. Доцільно відразу починати рух саме лівим берегом. Траверсуємо трав'яний схил крутизною 45° . Спустилися до основного русла ріки вздовж першого великого лівого притоку для привалу (Мал. 14).

Мал. 14. Привал на березі притоку.

Після привалу піднімаємося на схил берега та продовжуємо рух траверсом. Рельєф – трав'яний схил до 45° , неясно виражена стежка. Місцями рух серйозно ускладнюється трав'янистими рослинами висотою 1.5 м, серед яких трапляються такі неприємні екземпляри, як кропива та борщівник, через що доводиться надягати анораки та захищати шкіру рук рукавицями. Стежка місцями зникає.

Рухаємось стежкою, яку то знаходимо, то знову губимо, приблизно на висоті середини схилу. Спускаємось до ріки, не доходячи до перших дерев (Мал. 15).

Мал. 15. трав'яні схили дол. Р. Кора.

З метою економії часу не готуємо повноцінний обід, а з'їдаємо сухий перекус (14:40 – 15:20).

Після перекусу рухаємось лівим берегом ріки біля води у гущавині борщівника. Пройшовши так 100 метрів, переходимо вбхід на правий берег. Після цього піднімаємось на трав'яний схил крутизною 45° і рухаємось траверсом до моменту, коли бачимо внизу стежку. Після цього спускаємось осипною ділянкою схилу до річки і починаємо рух стежкою, яку ми побачили. Стежка проходить по правому берегу ріки біля води (Мал. 16). Переходимо річку вбхід на лівий берег, а потім знову на правий берег.

Мал. 16. Стежка на спуску

Вийшли до траси, де з'явився стільниковий зв'язок, чим ми і скористалися, щоб зателефонувати рідним.

Зупинили невеликий автомобіль, водій якого люб'язно погодився відвести частину групи, а також їхні рюкзаки до Акхолтзикхе для того, щоб вони могли заздалегідь організувати табір та вечерю, але по непорозумінню довели до селище Сно, та назад їм прийшлося повертатися пішки.

Решта учасників продовжили рух трасою пішки.

За 2 кілометри від траси, у долині р. Артхмо стали на ночівлю.

О 22:00 – відбій.

День 5. 14.07. 2017.

07:30 – підйом, погода чудова. Починаємо рух у напрямку перевалу Нарвані Хибний, який є нашою наступною категорійною перешкодою.

Вихід о 09:10. Йдемо гарною дорогою по правому борту ущелини.

За 2 км доходимо до водоспаду, де вирішуємо зробити досить довгий привал, для того щоб покатися та випрати одяг, адже погода була сонячною та досить спекотною.

Після водних процедур продовжуємо йти стежкою, поступово набираючи висоту, проходимо повз покинуте селище Артхмо.

Далі за селищем дорога перетворилася на стежку, яка подекуди проявлялася та знову зникала і доводилося часто переходити річку вбід (Мал. 17).

Мал. 17. Брод через р. Артхмосцкалі

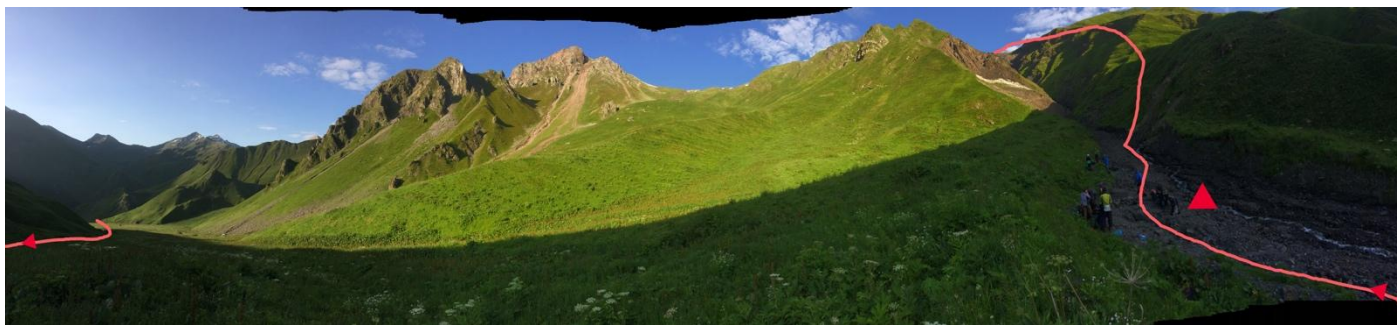
До обіду переходимо річку вбхід 4 рази. Глибина річки під час броду дозволяла досить комфортно рухатися, застосовуючи техніку руху «стіною». Йдемо через чагарник, густу траву, борщівник, а також через заболочену місцевість біля струмка.

Після четвертого броду продовжуємо рух правим берегом через зарості борщівника висотою у зріст людини. Перейшовши убрід струмок, знаходимо кам'янисту ділянку та обідаємо на лівому березі притоку.

О 14, на 2 години становимося на обід повернувши у праву (по ходу) велику долинку яку перерізає 3 притока зі сторони перевалу Нарвані.

Після обіду, продовжуємо рух осипним руслом притоку, набираючи висоту. І ще за один перехід стаємо на ночівлю на крутих схилах, оскільки попереду доволі крути схили (Мал. 18).

О 18:00 за допомогою льодорубів та лавинних лопат вирівнюємо майданчик для шатра на розмитих берегах притоку – багато кришталиків гірського кришталю.

Мал. 18. Підйом притокою Артхмосикалі до пер. Нарвані

День 6. 15. 07. 2016.

Підйом о 5:30. Вихід о 7:05. Плани на день – піднятися на перевал Нарвані Хибний і спуститися до місця закидки.

Йдемо лівим берегом притоку, набираючи висоту. Рух ускладняється паростями борщівника висотою до 1,5 метри, за якими слідує підйом трав'яним схилом крутизною до 35°.

Дійшовши до скального виступу, рухаємося по схилу зліва від нього (Мал. 19).

Мал. 19. Підйом на перевал Нарвані Хибний.

Згодом виходимо за перегин і бачимо перевальний зліт. Продовжуємо підйом трав'яно-осипним схилом.

О 9:25 піднімаємося на перевал Нарвані Хибний (1А), де склали тур, залишили записку і сходили на сусідню вершинку (Мал. 20). Сам перевал – осипний гребінь, з якого відкривається чудовий вид на Казбек та сусідні вершини. Тур із перевальною запискою не знайшли.

Мал. 20. Група на перевалі Нарвані Хибний (1А).

О 10:20 починаємо спуск з перевалу. Траверсуємо сніжним схилом зліва, переходячи на трав'яно-осипний схил (Мал. 21). Спускаємося по конгломератному схилу, піднімаємося по снігу та осипу на трав'яне плато.

Мал. 21. Шлях спуску з перевалу Нарвані Хибний.

Рухаємося по плато, не набираючи та не втрачаючи висоту, у напрямі перевалу н/к (Мал. 22).

Мал. 22. Спуск з перевалу Нарвані Хибний.

Після цього спускаємось трав'яним схилом правого борту, шукаючи місце для обіду.

Обідаємо на лівому березі притоку р. Нарвані, після чого переходимо на правий берег та продовжуємо спуск стежкою через пасовище.

Рухаємося стежкою, проходимо через село Ухаті, спускаємося серпантинном до траси та села Кобі. По трасі доходимо села Алмасіані, після чого йдемо ґрунтовою дорогою повздовж долини р. Терек (Мал. 23). Дійшовши до місця заброски, стаємо на бівак у дворі будинку о 18:30.

Мал. 23. Група на привалі на ґрунтовій дорозі до місця заброски.

День 9. 18.07.2016.

Сьогодні за планом полуденка та заброска. До заброски (Квемо Окрокана) 8 км., а ще було бажання зайти до магазину (перехрестя дороги на Квемо Окрокана та Воєнної грузинської дороги) купити свіжого хліба та кетчупу - це ще 4 км. Дорога досить таки популярна є шанс під'їхати попутками, але не факт, що вони будуть. Встали зранку у 7:30 поснідали, розділились.

О 9:00 частина групи (Сашко, Тарас, Вова, Артем та Віра) пішли за заброскою, решта - залишилась в таборі займатись бівачною роботою та розвідкою Долини нарзанів (в ущелині Труссо - декілька джерел нарзанів, цікавим є джерело, що утворює невеличку річку, яка впадає в Терек безпосередньо в селі Кетрісі 42°35'38.92"Пн 44°23'45.29"С).

Дорога від Кетрісі до Квемо Окрокана широка автомобільна ґрунтовка, при сухій погоді доступна і легковим автомобілям, при дощах необхідно щось з більшою прохідністю. Нажаль, у вівторок особливого руху автомобілів не було - тому більшу частину пройшли пішки (Артем доїхав до магазину від половини шляху до Квемо Окрокана - назад пішки, по дорозі назад під'їхали 1/3 шляху). У Квемо Окрокана були 10:45, в 12:20 вийшли у напрямку табору.

Мал. 24. Дорога від Кетрісі до Квемо Окрокана

О 14:00 частина групи повернулась з заброскою, обід та перерозподіл продуктів. Зібрали табір та в 18:00 вирушили у напрямку долини річки Суатісі та прикордонної застави (КПП). Річку Терек перейшли мостом біля Кетрісі.

Мал. 25. Спуск, табір та рух у напрямку КПП

Мал. 26. Червоним рух у напрямку долини Суатісі, зеленим долина річки Тепі

На заставі стандартна процедура перевірка паспортів та перепусток затягнула 15 хвилин. Прикордонник спитав, чи оформляли ми перепустки тут (у Даряльській ущелині) чи в Тбілісі. Відповіддю «тут» був задоволений, склалось враження, що як би в Тбілісі, могла бути і інша реакція. Щодо ситуація в долині річки Тепі, то прикордонники відповідей уникали. На нашу думку, ситуація залишилась та сама як і в попередні роки: наявність перепусток у долину річки Тепі не гарантує прохід в цю долину. Нас попередили щодо злих собак у чабанів в долині річки Суатісі, і ми вирушили вверх, тримаючись лівого берегу.

В разі необхідності броду (для перетину в сторону долини річки Тепі, краще це робити знизу в широких місцях, чим вище - тим потік стрімкіший, гарні місця для броду вище і нижче села Суатісі).

Пройшовши перехід щільною групою (собаки були дійсно злими), відійшовши подали від чабанів зупинились на бівак о 19:45.

В цілому долина річки Суатісі широка - багато місць для стоянок, краще обирати поряд с другорядними притоками, задля наявності чистої води.

Мал. 27. Рух лівим берегом річки Суатісі (зліва село Суатісі)

День 10. 19.07.2016.

На сьогодні заплановано підхід під перевал Суатісі середній (2А) та завішування нижньої ступені льодопаду, тому встали зранку о 5:40, вийшли в 7:20. Рухаємось лівим берегом, рух не ускладнений, місцями зустрічаються тваринні стежки. Був один 20 метровий прижим - подолали його траверсуючи 40° схил частково стежкою - частково конгломератним схилом.

Мал. 28. Рух по долині річки Суатісі (вид зі сторони льодовика)

Здійснивши броди двох притоків річки Суатісі в 11:20 стали на обід на травичці перед виходом на морену льодовика Суатісі. Вадим і Андрій пішли на розвідку. Після обіду, зробивши невеличкий перехід, о 14:00 стали на бівак на морені льодовика Суатісі (42°40'41.28"Пн 44°25'3.09"С), за 1 км від нижньої ступені льодопаду, стоянки можливі і ближче до льодопаду - багато гарних площадок, але вони ще не були розвідані.

Мал. 29. Брід одного з лівих притоків Суатісі

Частина групи зайнялась бівачними роботами, Вадим і Андрій пішли завішувати мотузки на нижню ступень льодопаду. Потім до них приєднались Артем і Єгор.

Підхід під льодопад по морені, далі лід прикритий мілкою сипухою, одягли кішки. Спочатку думали завішувати по центру ближче до лівого борта льодопаду, але прийшовши на місце і оцінивши обставини (на цьому місці час від часу були простріли каміння) вирішили завішуватись ближче до правого борта.

Мал. 30. Нижня ступінь льодопаду Суатісі (Червоним місце де планували, але відмовились через каміння, зелений - де завішували, синій - підхід)

Завісили три мотузки - прийшли в табір, виявилось, що було завішено трохи більше $\frac{1}{3}$ нижньої ступені льодопаду. Зробивши оцінку своїх сил та складності перешкоди - вирішили відмовитись від проходження перевалу Суатісі середній (2А).

День 11. 20.08.2017.

На сьогодні у планах зняти перила з нижньої ступені льодопаду, провести льодові заняття та підійти під перевал Молодий комуніст (1Б).

Поснідали вирушили до льодопаду Саша та Андрій зняли мотузки, Вадим провів льодові заняття. Повернулись в табір, пообідали і в 12:30 вирушили у напрямку перевалу Молодий комуніст.

Підхід під перевал можливий обходячи вершину 3188 як зліва та і справа (по ходу руху), ми обрали останній варіант шляху, так як він проходить біля одного з найкрасивіших водоспадів Приказбечця.

Мал. 31. Характерний бастион Улхандзарфухох(вершини 3188) і два варіанти підходу під перевал Молодий комуніст (1Б) червоний (наш) і зелений (альтернативний)

Підйом здійснювали правим берегом правого притоку річки Суатісідон. Рух здійснювали під скелями бастиону Улхандзарфухох. Схил не приємний - трава, жива сипуха, місцями нескладне лазіння.

Мал. 32. Рух до водоспаду жива сипуха + лазіння

В 17:25 підійшли під водоспад - для перетину річки необхідно було перейти сніжний міст, сніг злежаний, частково має фірнову структуру, декілька метрів. Подолавши міст продовжили підйом в бік перевалу, після підйому на моренний вал знайшли на ньому розчищені місця під палатки та побачили рівну велику площадку над водоспадом, спустились нижче і стали там на бівак о 18:00.

Рух лівим берегом не рекомендується через значні прижими та скельні зброси.

Мал. 33. підйом на бастіон Улхандзарфухох, прижими та сніговий місток

Мал. 34. Рух з долини, спуск на сніжний міст біля водоспаду, його перетин, рух у напрямку біваку

Мал. 35. Підйом від водоспаду та місце біваку

День 12. 21.07.2016

Прокидаємось о 8 ранку! Погода — пасмурно. О 10:05 виходимо з бівака, рухаємось в сторону перевалу Молодий Комуніст Північний. Йдемо по правому березі струмка (морена, крупна сипуха, схили до 30°). Об 11 годині підходимо до льодовика, одягаємо кішки, тренуємось.

Мал. 36. вихід на льодовик

Далі рухаємось льодовиком. Є промоїни до 0,5 м закриті снігом.

Мал. 37. Льодовик Савітісі, "обхід" піка "Молодий комуніст"

Піднімаємось на перевал по сніжнику в лоб (затягнуло, видимість 10 м). Вийшли на сідловину, яку вважали перевалом. 12:50-13:30 Привал, пошуки тура нічого не дали, тому склали свій тур, розвідка допомогла зорієнтуватися та визначити, що ми вийшли вище перевалу Молодий комуніст північний. Небагато пройшли траверсом по сніговому схилу, знайшли розібраний тур, розбиту пляшечку з цікавою запискою (Мал. 63)

13:40 — група вийшла на перевал Молодий Комуніст Північний. Вернулись до місця привалу, розібрали тур, перенесли записку.

Мал. 38. Група на перевалі Молодий Комуніст Північний

Траверсом обійшли пік Молодий Комуніст (видимість досі 10 м), вийшли на перевал Молодий Комуніст Південний. Зняли записку. (Мал. 64)

Спуск вниз траверсом по рихлому снігу і моренам з ділянками грязі. (Мал. 39)

15:00 — сіли на обід. На обіді підійшла група київського клубу «Кіносура» (4 людини).

Мал. 39 Вид на перевали та вершину з місця обіду (з боку долини Мна)

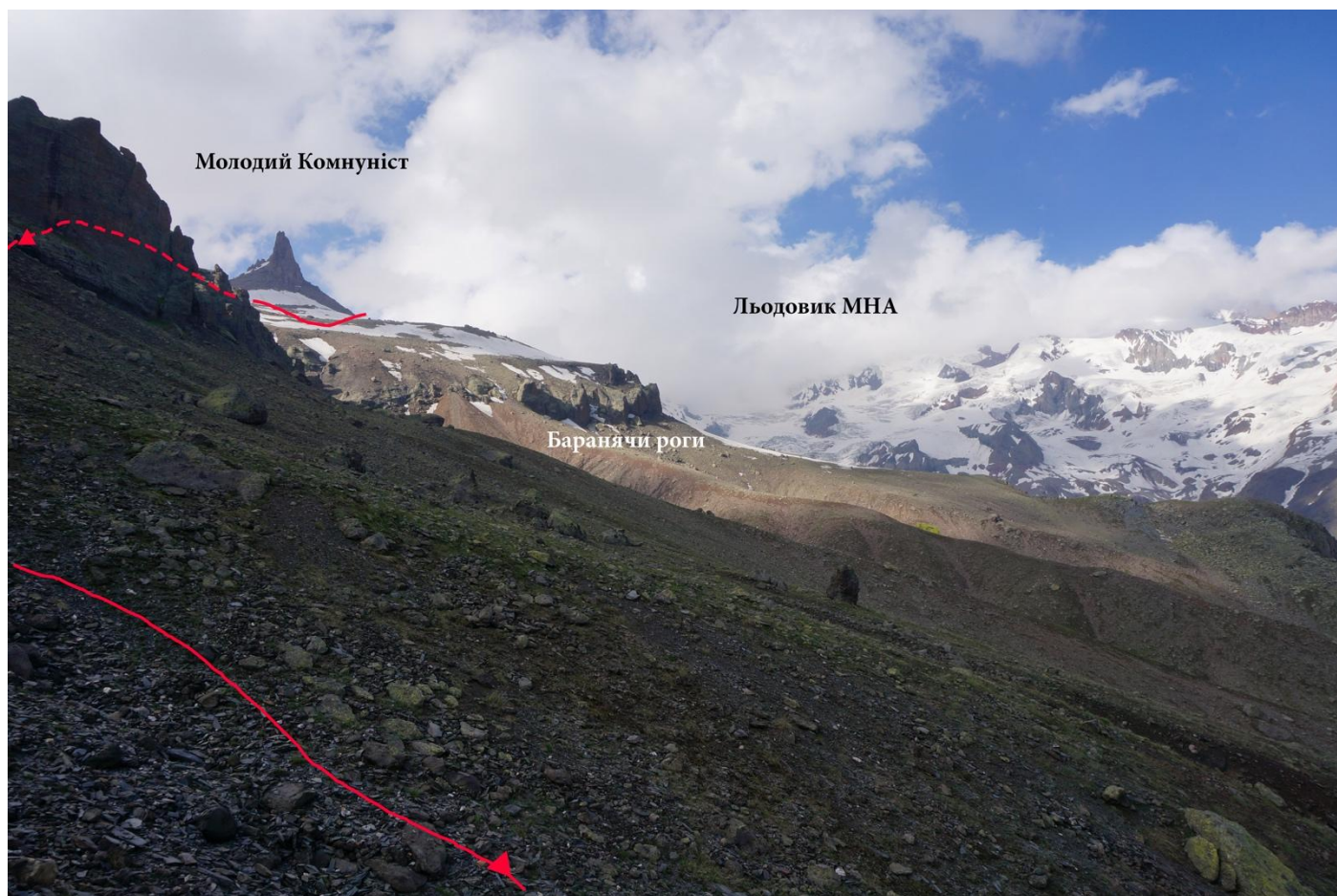
Після обіду спускаємося по болотистому камінні ... спускаємося забираючи правіше щоб не вийти на баранячі лоби. Далі по сніговому кулуару спускаємося навпростець. Далі спуск по трав'яному схилу до 45 градусів. 19:00 стали на бівак.

Мал. 40 Рух по верхньому плато оминаючи барані роги

Мал. 41 спуск сніговим кулуаром

Мал. 42 Шлях спуску з верхньої ступені

День 13. 22.07.2016.

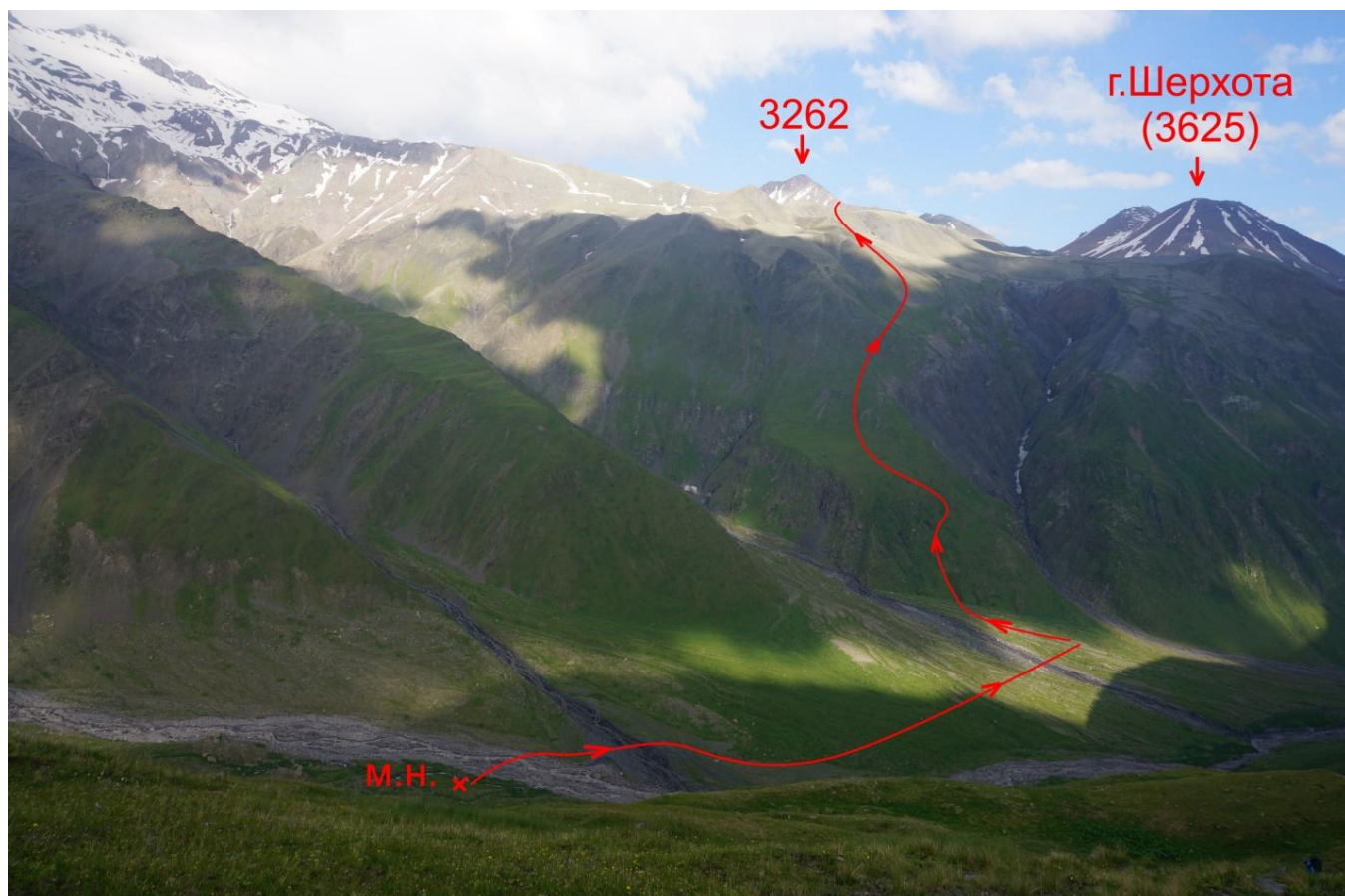
В планах на сьогодні – підхід до перевалу Орцвері (2А).

Загальний підйом о 05:00, одразу збираємо табір і бродимо три притоки р. Мна по «малій воді».

Мал. 43 Один з ранкових бродів.

Перейшовши на іншу сторону ущелини – стаємо на сніданок та трохи підсушитися. Далі рухаємося по дещо оптимізованому маршруту – замість спуску по долині річки довжиною 4-5 км із наступним плавним підйомом по гребеню – йдемо на підйом по трав'яному схилу до 45° з набором висоти 760м в напрямку висоти 3262. В верхній частині підйому схил стає осипним.

Мал. 44 Рух від м.н. до сніданку, та підйом по схилу.

Обійшовши вершину 3262 траверсом справа виходимо на осипне плато, де вирішили стати на обід. А згодом, оцінивши ситуацію (далі до перевалу вже не буде таких хороших місць для ночівлі), вирішили зробити напівднівку. Вночі був сильний вітер, йшов дощ.

Мал. 45 Бівак на осипному плато (видно сліди від палаток попередніх груп).

День 14. 23.07.2016.

Прокинулися о 06:10, вийшли о 08:00, погода гарна, ясно. Йдемо по осипі в напрямку перевалу, переходимо на сніжник. На крупній морені під перевалом робимо привал, вдягаємо кішки.

Мал. 46 Напрямок руху до перевалу Орцвері.

Піднімаємося на перевал зміщуючись вліво, періодично пролітають камінці. На перевалі о 10:55. Облаштовуємо табір, будуємо снігові стінки для шатра та палатки, обідаємо. Збираємося до радіального сходження на в. Орцвері. на камінні гребеня перевалу знаходимо тур з запискою ТК "Романтик" м. Одеса (Мал. 65).

Мал. 47 Група на перевалі Орцвері (2А)

Мал. 48 Облаштований табір та вид на гребінь до в. Орцвері.

Вийшли о 16:40, до вершини рухаємося по крупно-осипному гребеню, обходячи траверсом жандарми та круті виступи на гребені. Завісили 4 перильні мотузки вгору (вони ж вниз). На підході до вершини почало затягувати туманом. На вершину вийшли о 19:25. З'ївши вершинну шоколадку залишаємо записку. На вершині знята записка Харківських альпіністів (Мал. 67). Видимість впала до 5 м, спускаємося з вершини по 2-3 людини. В таборі о 21:05.

Мал. 49 гребінь Орцвері

24.07.2016

Так як вчора ми дуже пізно вернулись з в.Орцвері то і ранок з виходом теж відклались. Підйом о 6:45 та збори затягнулись до 9:50. Погода ясна, мороз. Почали спускатися на льодовик Орцвері – він вкритий снігом, тріщини проступають відразу на спуску, зв'язки обов'язкові. Льодовик вирішили перетинати в його північній частині, оскільки там було менше тріщин. Перший учасник всю дорогу «прощупував» льодовик трекінговою палицею. Багато дрібних тріщин які перескакували. (Мал. 50)

Мал. 50 Вид на пер. Орцвері долаючи льодовик Орцвері.

Льодовик пересікли за 40 хв, дібравшись до тропи. Вив'язались, і рушили далі натоптаною в снігу стежкою. З самого Казбекського плато постійно сипле каміння різного розміру. Весь рух аж до перевалу Казбекського супроводжується пролітаючим камінням (Мал. 51). По дорозі на верх зустріли групу з Херсона.

На верху Казьбекського плато було встановлено чимало наметів туристів, які зранку вже піднялись на вершину (Мал. 52). Їхніми слідами ми і почали обходити Казбек з північного боку. Далі траверсом наверх до сідловини двох вершин. Твердий сніг та місцями стрімкий схил – знову зв'язались. Після перевалу стало вітряно.

Мал. 51 Вид з гребня Орцвері на траекторію руху льодовиком Орцвері до пер. Казбекський.

Мал. 52 Наметове містечко на пер. Казбекський.

Наближаючись до сідловини схил ставав все крутіше, досягаючи 50 градусів перед виходом. На самій сідловині сильний вітер який вже починає наганяти хмари, надягнули пуховки (Мал. 53). З сідловини ще 150 м набору, місцями кут схилу сягає 45 градусів по фірну. Вітер дужчає і починає закривати все хмарами.

Мал. 53 Шлях руху з сідловини на вершину

На вершину піднімаємось о 15:10. Фотографуємось (Мал. 54) та починаємо втікати. Посилюється вітер та падає видимість через хмари.

Спокійніше стало лише коли почали спускатись вже з перевалу Казбекський – хмари залишилися вище. О 17:25 дійшли до місця де ми пересікали льодовик Орцвері. За день сніг на ньому сильно розтав і перетворився на кашу, багато води. Своїми ж слідами рухались назад по льодовику, о 19:00 повернулись в табір на перевалі Орцвері (Мал. 55)

Мал. 54 На вершині г. Казбек. Орієнтація на північ.

Мал. 55 Повернення в табір на пер. Орцвері

25.07.2016

Так як спортивна частина програми була виконана, то далі послідував релакс. Підйом о 9:00, вихід о 12:00. Складаємо вмерзлий в сніг шатер, виявляємо, що в одного учасника тріснула одна кішка... Тактику руху обираємо, щоб якомога обережніше перетнути льодовик, для цього вирішуємо перейти його південною стороною, де видніються сліди групи яка пройшла декілька днів назад в сторону метеостанції (Мал. 56).

Мал. 56 Траєкторія руху льодовиком Орцвері на південь до метеостанції.

Долаємо його за 40 хв, вив'язуємося та продовжуємо рух натоптаною в снігу стежкою. Місцями знову трапляються каменепади. Стежка проводить повз Білий та Чорний хрест аж до самої Метеостанції (Мал. 57). На метеостанції багато туристів, палаток, а також сміття... Влаштуємо обід на 2 години та любуємось краєвидами. О 15:40 рушаємо, знову починає затягувати хмарами. Після метеостанції потрібно ще раз пересікти льодовик Орцвері. І хоч ним курсує чимало людей в день, явної тропи ми не розгледіли. Нижче станції льодовик вкритий струмками з водою, снігу все менше. О 16:20 сходимо з льодовика який закінчується великим водоспадом з брудної води. Далі йдемо чіткою тропою серед каміння та трави. Тропа чітко ідентифікується великою кількістю побудованих турів (Мал. 59)

Мал. 57 Метеостанція

Мал. 58 язик льодовика Орцвері

Мал. 59 . Тропа після льодовика Орцвері

О 16:50 доходимо до галявини з безліччю туристів – деє з 20 наметів, погода псується – накрапає дощ. Місця нам фактично не залишається, але по розповідям тих, хто сюди піднявся, то нижче ставати вже ніде. Тому поміщаємось скраю на камінні. Як тільки ми дістали шатер, як почули вигуки – «Глобус!», приємна зустріч одеситів, які нас відразу впізнали саме по шатру☺. І сам він дозволив нам приютися в ньому ввечері двом десяткам чоловік за грою на гітарі.

26.07.2016

Просинаємось 8:30, вночі йшов дощ і зранку так само. Але кількість туристів які йдуть на гору вражає. Хоча схоже що вікно погоди для сходження за нами закрилось. О 10:30 виходимо, продовжуємо йти ґрунтовою стежкою – після дощу вона стала досить слизька. За дві години ми доходимо до Гергеті (Мал. 60). Ставимо шатер недалеко від церкви, біля березового жерепу в надії нарешті побачити багаття (Мал. 61). Туристи приїжджають сюди на машинах подивитися служіння в церкві. Воду брали в бюветі церкви. Вдень знову йшов дощ, але бажання вогню було сильнішим. І хоч жереп горіти не хотів, а інших дров не було, ми все ж розвели багаття для радості душі. Цього дня ми далі в цивілізацію не спускались, так як запас днів у нас був ще чималий. Тому ніч провели тут з прибившимся до нас французом, якому ми поремонтували намет, а наступного ранку вже спустились в село.

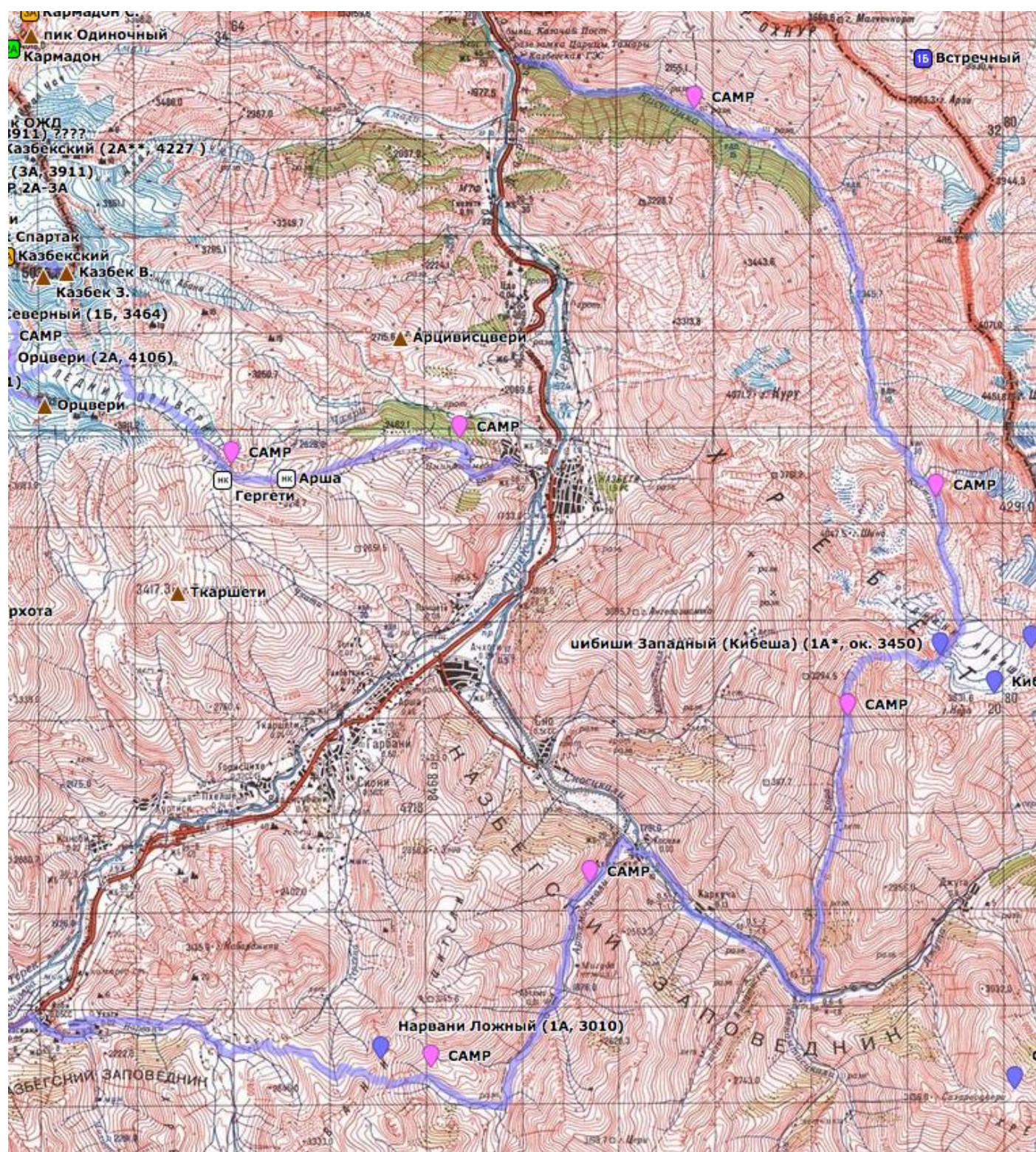

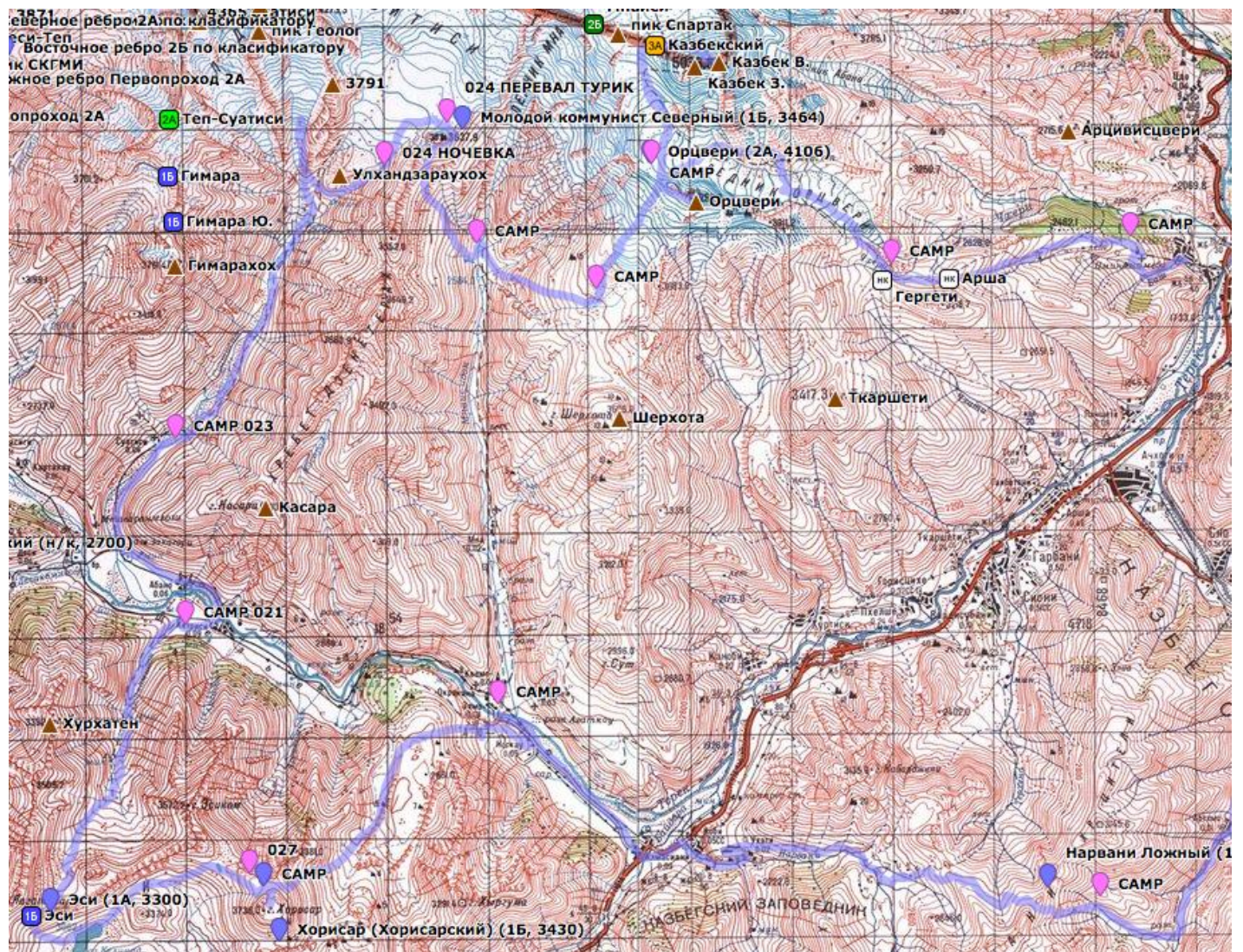
Мал. 60 Вид на церкву Гергетті.

Мал. 61 Вид зі сторони церкви на Казбек та наш табір біля березового жерелу.

4.1. Картографічний матеріал

5. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту

Маршрут склався доволі логічний та цікавий. З окремих питань, нажаль не дісталися для ночівлі до водопаду біля с. Ахеліцхе (ущ. Артхмоцискалі).

Після подолання перевалу Нарвані хибний - краще не спускатися, а траверсувати вліво по ходу обходячи глибоку прірву, що розрізає схил, і вже там виходити по схилу на дорогу, що зазначена на карті, до неназваного скотогонного перевалу

Перевал Суатісі середній та водопад, що треба подолати до цього, дуже цікаві але потребують, щоб у групі більшість вже ходила льодопади та перевали 1Б, 2А.

6. Додатки

6.1. Медицина

Медична підготовка групи до походу складалася з таких заходів:

1. Теоретична підготовка зі знань та практичних навичок, основ медицини, стану здоров'я і першої допомоги при невідкладних випадках.
 2. Здоров'я та медичне обстеження учасників.
 3. Складання похідних аптечок.
-
1. Виконання обов'язків медика у поході було покладене на Ірину Дацько та Віру Красулю. Незважаючи на те, що всі учасники вже мали досвід походів і більш-менш знали основи першої медичної допомоги, було прийнято рішення організовано пройти курс першої медичної допомоги. Проаналізувавши ринок таких послуг, зупинились на курсах, що організовує Червоний Хрест. Курси є платними, тривалістю два дні (у нас були субота та неділя), проводились вони дуже цікаво, можна було потренувати навички серцево-легеневої реанімації на манекені. Також медики проконсультувалися з інструктором про можливі ситуації у поході, реагування на них, та щодо наповнення аптечок лікарськими засобами. Друга частина нашої передпохідної підготовки була заняттями з Олександром Бунчуком – медиком та туристом турклубу «Глобус». Олександр розповідав та показував, що потрібно робити при переломах, вивихах, кровотечах, різних захворюваннях, ставив ситуаційні задачі. Під час тренувань, передпохідних зборів та ПВД групою обговорювалися питання з медицини: знання, вміння, з якими ситуаціями стикалися, або які можуть трапитися з урахуванням похідного досвіду; як необхідно реагувати у випадку необхідності виклику рятувальників. Усі учасники відповідально поставилися до виконання цього етапу.
 2. Усі учасники походу за місяць до походу проінформували медика про стан свого здоров'я шляхом анкетування і додаткового опитування. Це дозволило медику сформувати склад аптечки з урахуванням потреб групи. За два тижні до походу усі учасники пройшли обстеження у міському фіздиспансері (загальний аналіз крові, сечі, електрокардіограма з навантаженням, спортивний лікар, вузькі спеціалісти – індивідуально). За станом здоров'я усі

учасники були допущені до походу. Ті, кому було необхідно, відвідали стоматолога для санації порожнини рота.

3. Формування складу аптечок проводилося з метою забезпечення необхідної допомоги при можливих станах, травмах, захворюваннях в умовах походу, з урахуванням стану здоров'я учасників. Аптечки були упаковані так, щоб максимально унеможливити їхнє пошкодження та полегшити їхню вагу. Таблетки та капсули у блістерах були проклеєні скотчем, згруповані за призначенням у окремі щільні міцні пакети. Ампули були обмотані скотчем у пластикових ємностях, рідини – у пластикових флаконах. Лікарські засоби збиралися з уже наявної аптечки з минулого походу, а також з аптечки від іншої групи. Окрім того, докуповувалися лікарські засоби одразу на дві групи, що дозволило значно скоротити витрати. Усі ліки були перевірені на строк придатності.
4. Види аптечок:
 - 1) Основна: розділена на 2 частини, які були у 2 медиків, з обов'язковою наявністю перев'язувального матеріалу в кожній з них.
 - 2) Екстремальна: при невідкладних станах (ампульні препарати).
 - 3) Екстремальна для зв'язок: по 1 на зв'язку (ніс 1 з учасників кожної зв'язки).
 - 4) Індивідуальна.

Така концепція дозволяла зменшити ризик виникнення ситуації, коли немає аптечок, на випадок пошкодження, втрати аптечок, розділення, розтягування групи, а також полегшувала регулювання ваги рюкзаків.

Склад аптечок:

Назва	Кількість
Антибіотики	
Аугментин	28
Ципрофлоксацин	10
Аміксин	5
Ніфуроксазид	20
Хлорофіліпт 0,25 в табл	20
Палін	10
Септефрил	10
Декатилен	3
Лізак	8
Дихальні	
Амброксол	20
Нафтизин	1
Протизапальні	
Німесил	3
Аффіда форт	5
Парацетамол 325	8
Ібупром макс	24
Шлунково-кишкові	
Алюмаг	19
Омепразол/ранітидин	10

Активоване вугілля	18
Сорбекс	20
Смекта	8
Сенадексин	10
Регідрон	2
Но-шпа	32
Знеболюючі	
Кетанов	20
Спазмалгон	10
Цитрамон форте	12
Антигістамінні	
Супрастин	9
Лоризан	10
Лоперамід	8
Серцево-судинні	
Валідол	9
Нітрогліцерин	40
Корвалтаб	10
Фуросемід	20
Очі, вуха	
Софрадекс	1 фл
Гірська хвороба	

Діакарб	20
Аспаркам	34
Дексаметазон	20
Наружное	
Бепантен	1
Бетаметазон	1
Левомеколь	1
Метрогил-дента	1
Долобене	1
Кетонал гель	1
Спирт етиловий	100
Перекис водню	30
Р-р аміаку	1
Хлоргексидін	100
Йод	1
Бинти стер. 7x10	1
Бинт стер. 7x14	3
Бинт еластичний	1
Стерильна серветка	3

Ковдра космічна	1
Серветка оклюзійна	1
Вата	50
Пластир у рулоні (шир. 1см)	1
Пластир у рулоні (шир. 2см)	1
Пластирі мозольні	
Пластир у рулоні шир. 3 см	1
Ватні палички	
Ватні диски	30
Загальне	
Термометр	1
Рукавички стерильні	2
Джгут	1
Шприці 2 мл	5
Шприці 5 мл	7
Шприці 20	3
Фурацилін	10
Крем захисний «Сила коня» 75 мл	1

Склад екстремальної аптечки:

Назва	Кількість
Дексаметазон	3
Адреналин	2
Кордиамин	2
Анальгин	5
Лазикс	5
Физраствор по 5 мл	15
Кетанов	6
Метоклопрамід	3
Но-шпа	8
Спиртова серветка	8

Склад екстремальної аптечки для зв'язок (4 шт.):

Назва	Кол-во
Кетанов, амп	1
Дексаметазон, амп	1
Шприці, 2 мл	2
Серветки спиртові, шт	2
Ватні диски, шт.	1

Склад індивідуальної аптечки:

1. Бинти стерильні 7х10/14– 2 шт.
2. Бинт еластичний (3-4 м) 1 шт. + 1 на кожну минулу травму (або бандаж)
3. Стерильна вата 25 г.
4. Перекис водню 30 мл. у пластиковій пляшці.
5. Йод /зеленка у вигляді маркера, у пластиковій пляшці 10мл.
6. Лейкопластир на тканинній основі шириною 2,5 см (котушка)
7. Лейкопластирі мозольні 20 шт., бактерицидні 10 шт.
8. Знеболюючі табл. 4-6 шт. (кетанов, кеналонг, нурофен, німесил, доларен, пр.)
9. Індивідуальні ліки (легка вага).

Ситуації у поході:

При саднах, гематомах, поверхневих ранах, мозолях використовувався перев'язувальний матеріал з індивідуальних аптечок. Проводилася обробка антисептиком (або окислювачем), накладання асептичної пов'язки.

Значних травм та пошкоджень у поході не було.

Основною проблемою у поході був біль у колінях під час і після спусків. Деякі учасники користувалися наколінниками на власний розсуд, змащували місце суглобу протизапальними гелями: кетонав, вольтарен, самостійно контролювали свій темп руху.

Більше медичної допомоги не було потрібно.

Опіки на відкритих ділянках рук від борщовика при переході через зарості траплялися у перші дні походу. Вони були незначними, спеціальна допомога не надавалася. Надалі, учасники користувалися рукавички, захищали обличчя тканиною («бафом»).

Сонячні опіки (ніс, ділянки обличчя) були у тих, хто нерегулярно змащував обличчя кремом СПФ. У цьому випадку використовувалися засоби з індивідуальної аптечки (бепантенол).

Під час походу на висоті в учасників не було виявлено ознак гірської хвороби. Самопочуття групи було гарним. На перевальних зльотах у деяких учасників відмічалася короткочасне (декілька хвилин) запаморочення, незначне збудження, що проходило самостійно.

При підйомі на перевал в одного учасника була сильна задишка та серцебиття. Учаснику довелося йти останні 200 м до перевалу без рюкзаку. Враховуючи тренуваність учасника, тривалість походу, швидке повернення до нормального стану після відпочинку, це було розцінене як наслідок неправильного вибору темпу руху на підйомі. Медична допомога не надавалася.

Висновки: у цілому, у медичному плані похід пройшов успішно. Серйозних станів не виникало. Засоби з основної та екстремальної аптечок не використовувалися. Важливу роль в цьому зіграли правильна підготовка групи, темп руху, висотна адаптація, харчування, дисципліна, уникнення зайвих ризиків та везіння.

Склад командної та особистої аптечки, медична підготовка групи

Готуючись до походу, команда поставила перед собою ціль відвідати курси першої медичної долікарської допомоги. Проаналізувавши ринок таких послуг, зупинились на курсах, що організовує

Червоний Хрест. Курси є платними, тривалістю два дні (у нас були субота та неділя), проводились вони дуже цікаво, можна було потренувати навички серцево-легеневої реанімації на манекені.

Друга частина нашої передпохідної підготовки була заняттями з Олександром Бунчуком – медиком та туристом турклубу «Глобус». Олександр розповідав та показував, що потрібно робити при переломах, вивихах, кровотечах, різних захворюваннях, ставив ситуаційні задачі.

Логіка аптечки

- Основна аптечка
- Резервна аптечка
- Екстремальна аптечка
- Особиста аптечка

Основна аптечка була упакована в сумку з жорстким каркасом (типу «Оріфлейм»), 23x27x18 см. Жорсткість каркаса дозволяла не хвилюватися, що зміст її пошкодиться при носінні в рюкзаку. Ззовні при транспортуванні сумка знаходилась у подвійному пакеті від намокання. Всередині: для полегшення пошуку необхідних ліків та засобів все було розділено по пакетах. Кожен пакет водонепроникний, має герметичну застібку зверху, біля застібки наклеєно пластир, на якому великими літерами простим олівцем написано назву групи препаратів, наприклад «Простудні», «Гірська хвороба» і т. п. Ампульні препарати - в окремій картонній коробочці, всередині розділені по пластикових контейнерах.

Резервна аптечка. Сумка з-під косметики, м'яка, без каркаса, 30x15x15 см, на блискавці. Логіка формування подібна основній аптечці.

Екстремальні аптечки. Весь зміст було упаковано в один щільний пакет із застібкою, 10x15см.

6.2. Харчування

5.5. Перелік продуктів, норми, вага

Меню

День	Сніданок	Обід	Карманка	Вечеря
1				борщ, компот, ірис, щербет
2	каша пшоняна, чай трав'яний, халва ванільна	суп гречаний з сухарями, чай каркаде, печиво вівсяне	волоський горіх чорнослив гарбуз. насіння цукерки (2 шт.)	суп з норі і адигейським сиром, з сухарями, чай чорний, мед
3	каша «9 злаків», імбірний чай, пряники ванільні	суп кукурудзяний з сухарями, чай зелений, козинаки	банан в'ялений кеш'ю журавлина цукерки (2 шт.)	суп овочевий з рибкою, чай трав'яний, фініки
4	рисова каша-плов, чай «Пуер», сушки	суп з пластівцями та сухарями, чай саусеп, печиво "Марія Ярич"	мигдаль насіння соняшн. курага цукерки (2 шт.)	суп гречаний з сухарями,, компот, щербет
5	вермішель з томатним соусом, зелений чай, шоколад	Куліш з сухарями, чай каркаде, халва з арахісом	арахіс смажений изюм кизил ананас сушений цукерки (2 шт.)	солянка з сухарями,, чай трав'яний, мармелад
6	каша гречана з сиром чорний чай, печиво "Марія Ярич"	борщ, зелений чай, щербет	волоський горіх чорнослив гарбуз. насіння цукерки (2 шт.)	рагу овочеве з сухарями,, компот, ірис
7	кус-кус, трав'яний чай пряники ванільні	суп кукурудзяний з сухарями, зелений чай, батончик «Easy Life»	банан в'ялений кеш'ю журавлина цукерки (2 шт.)	суп гречаний з сухарями,, чай чорний, мед
8	Вермішель з томатним соусом, чорний чай з лимоном, печиво вівсяне	хлібці "здорово", ковбаса, сир, узварчик сливовий, вафлі "Артек"	мигдаль насіння соняшн. курага цукерки (2 шт.)	суп молочний з гречкою, чай імбірний, щербет
9	каша пшоняна, каркаде, пряники довгі	хлібці "росток", ковбаса, сир, чай чорний, печиво вівсяне	арахіс смажений изюм кизил ананас сушений цукерки (2 шт.)	солянка з сухарями, какао, мармелад
10	макарони ріжки з томатним соусом, трав. чай 1 печиво "Марія висівки"	суп з пластівцями та сухарями, чай саусеп, козинаки	волоський горіх чорнослив гарбуз. насіння цукерки (2 шт.)	суп овочевий з сухарями, чай трав'яний, шоколад білий
11	каша кукурудзяна сир тв. пуер халва з арахісом	рисова каша-плов, чай чорний, пряники ванільні	банан в'ялений кеш'ю журавлина цукерки (2 шт.)	борщ, компот, ірис

12	каша 9 злаків імбірний чай сушки	Куліш з сухарями, чай каркаде, вафлі "Артек"	мигдаль насіння соняшн. курага цукерки (2 шт.)	суп овочевий з рибкою, компот, мед
13	каша гречана, трав'яний чай, печиво вівсяне	хлібці "Росток", сир, ковбаса, чай оолонг, печиво "Марія з висівками"	арахіс смажений изюм кизил ананас сушений цукерки (2 шт.)	борщ зелений, какао, шербет
14	макарони-ріжки, чай каркаде, шоколад	суп з кус-кусом, сухарі, чай чорний, вафли "Артек"	волоський горіх чорнослив гарбуз. насіння цукерки (2 шт.)	солянка з сухарями, компот, халва з арахісом
15	каша «9 злаків», чай трав'яний, фініки	хлібці "хрустик", сир, ковбаса, чай зелений, печиво вівсяне	банан в'ялений кеш'ю журавлина цукерки (2 шт.)	борщ з сухарями, чай чорний, мармелад
16	хлібці "здорово", сир, ковбаса, чай чорний, шоколад, пряники	хлібці "росток", сир, ковбаса, чай зелений, батончик «Easy Life»	мигдаль насіння соняшникове курага цукерки (2 шт.)	суп молочний з гречкою, чай трав'яний, ірис
17	каша кукурудзяна, чай каркаде, печиво вівсяне	суп рисовий, сухарі, чай трав'яний, пряники довгі	арахіс смажений изюм кизил ананас сушений цукерки (2 шт.)	борщ з сухарями, зелений чай, фініки
18	каша «9 злаків», чай оолонг, шоколад	хлібці "росток", сир, ковбаса, печиво "Марія з висівками"	волоський горіх чорнослив гарбуз. насіння цукерки (2 шт.)	борщ зелений з сухарями компот, мед
19	каша гречана, чай трав'яний, бублики	хлібці «Здорово», ковбаса, сир, чай саусеп, козинаки	банан в'ялений кеш'ю журавлина цукерки (2 шт.)	суп овочевий 1 з рибкою шоколад біл. компот 1
Резерв 1	каша кукурудзяна, чай каркаде, козинаки	хлібці чорні, сир, ковбаса, чай чорний, печиво "Марія Ярич", халва	мигдаль насіння соняшн. курага цукерки (2 шт.)	борщ з сухарями, чай трав'яний, ірис
Резерв 2	каша «9 злаків», чай зелений, печиво вівсяне	сухарі, компот, печиво "Марія з висівками"	арахіс смажений изюм кизил ананас сушений цукерки (2 шт.)	суп овочевий з рибкою, чай трав'яний, ірис

Примітки:

- На вимогу керівника походу, розкладка була розроблена за принципом поступового збільшення ваги на людину на день: 1 коло - 600 г, 2 коло – 650 г, 3 коло – 700 г. Але протягом походу надходили зауваження, що розкладка заважала, і їжі можна було взяти поменше.
- Запланований два рази на вечір суп молочний з гречкою на практиці був відмінений за численними побажаннями членів групи. Натомість, згущенку було вжито разом з залишками вівсяного печива, яке не збереглося цілим у результаті транспортування у рюкзаках, а гречану крупу було додано до супів.
- Чай (компот) заварювали кожного разу за вибором групи, тому меню чаїв було приблизним.
- Під час проходження групи через населені пункти додатково купували хліб (лаваш).
- 4 з 10 членів групи вирішили харчуватися окремою карманкою (з поміркувань здешевлення вартості).

Підсумкова вага усіх продуктів на похід склала 132,16 кг. Середня вага на 1 людину: 1 коло – 4,7 кг, 2 коло – 3,2 кг, 3 коло – 7 кг.

Розкладка була зроблена за спеціальною методикою: каша вранці, суп з крупою на обід, овочевий суп чи борщ на вечерю – враховуючи специфіку фізичної активності групи протягом дня: максимум вуглеводів вранці та в обід для забезпечення

м'язів швидкою енергією (на підтримку теорії, що «жири згорають у вогні вуглеводів»), і легка вечеря для спокійного сну та раннього пробудження. Також, з метою збільшення норми вуглеводів, були збільшені норми солодкого на кожен прийом їжі.

У цілому, розкладку можна назвати вдалою. Ніхто з учасників не скаржився на проблеми з травленням. Завдяки наявності карманки, між прийомами їжі менше відчувалося почуття голоду.

Усі продукти купували та фасували у Києві, причому сіль в аеропорту довелося викласти з рюкзаків за вимогою перевіряючих. Усі овочі та фрукти ми попередньо посушили. Нам пощастило, що напередодні якраз з'явилися свіжі капуста, помідори, перець, тому не довелося купувати продукти минулорічної сушки.

Перед розробкою розкладки було проведене опитування учасників на предмет непереносимості чи алергії на продукти та прийняті до уваги власні побажання учасників.

6.2.1. Список продуктів та їх вага на 1 людину:

	Продукт	Норма загальна, г	Норма у суп, г	Норма у кашу, г*
Крупи	крупа пшоняна		30	60/65/70
	суміш "9 злаків"			70/70/75
	крупа кукурудзяна			60/65/70
	рис			60/65/70
	макарони-ріжки		30	70/75/80
	макарони		30	70/75/80
	крупа гречана		30	60/65/70
	кус-кус			60/65/70
	пластівці злакові		30	
Масло	масло соняшникове домашнє			3,5
	масло оливкове рафіноване			3,5
	масло вершкове "гхі"			10
М'ясне	тушонка		20	50
	яловичина сушена		15	20
	курятина сушена		15	20
	риба сушена		20	30
	бастурма		60	45
	сало		45	30
Сири	сир моцарела			30
	сир адигейський		30	
	сир твердий асорті			40
	сир твердий білістер			40
Хліб	сухарі			25
	хлібці "Росток"			30
	хлібці "Хрустик"			30
	хлібці "Здорово"			30
До чаю	печиво "Марія Ярич"	20		
	печиво "Марія висівки"	30		
	печиво вівсяне 1	30		
	печиво вівсяне 2	30		

	халва ванільна	30		
	халва з арахісом	30		
	мед	35		
	шоколад	27		
	шоколад білий	27		
	пряники ванільні	30		
	пряники довгі	30		
	бублики	30		
	козинаки	30		
	мармелад	30		
	ірис	40		
	щербет	32,5		
	курага	30		
	фініки	30		
	вафлі "Артек"	30		
	батончик "Easy Life"	46		
Сушені овочі фрукти	картопля сушена		20	
	морква суш.		2	1,5
	буряк суш.		3	
	капуста суш.			10
	цвітна капуста суш.		2	1,5
	кабачок суш.		2	1,5
	помідор суш.		3	1,5
	олівки сушені		2	1,5
	лимон суш.	1	1	
	перець суш.		2	1,5
	огірки марин. суш.		2	
	кропива суш.		2	
	щавель суш.		2	
	барбарис суш.		2	
	норі суш.		1,5	
Інше	томат паста "Чумак" (тюбик)	7		
	молоко згущене	40		
	шоколад перевальний	28		
	сіль	3		
	цукор	15		
	кріп сушений		0,2	
СПЕЦІЇ	петрушка суш.		0,2	
	петрушка+селера суш.		0,2	
	паприка мелена		0,2	
	куркума мелена		0,2	
	базилік суш.		0,2	
	майоран суш.		0,2	

	цибуля зелена суш.		0,5	
	перець чорний		0,5	0,5
	суміш перців		0,2	
	перець червоний гострий		0,2	
	гірчиця суха зернова		0,5	
	кардамон	1		
	кориця	0,2		
	полуниця суш.	1,5		
Напої	чай чорний	1,5		
	чай зелений	1,5		
	чай трав'яний 1	2		
	чай трав'яний 2	2		
	чай трав'яний 3	2		
	компот 1	20		
	компот 2	20		
	узварчик сливовий	10		
	какао	7		
	каркаде	3		
	імбир	2		
Карманка1	банан в'ялений	20		
	кеш'ю	10		
	журавлина	5		
	цукерка 1	7		
	цукерка 2	8		
Карманка2	мигдаль	10		
	насіння соняшн.	5		
	курага	20		
	цукерка 1	7		
	цукерка 2	8		
Карманка3	арахіс смажений	15		
	изюм	10		
	кизил	3		
	ананас сушений	7		
	цукерка 1	7		
	цукерка 2	8		
Карманка4	волоський горіх	15		
	чорнослив	15		
	гарбуз. насіння	5		
	цукерка 1	7		
	цукерка 2	8		

* через дріб вказана вага на 1, 2, 3 коло.

6.3. Звіт ремонтника

“Рвалось і ламалось все...”

Для початку перелік ремкомплекту:

Мультишул, ложка, зварювальні окуляри, планка для кішок;

Резина (велосипедна камера);

Стальний дріт, репшнур 2мм 5м;

Пластикові стяжки, хомути сталеві 4шт;

Стропа 1м, липучка (велкро 40см);

Армований скотч, скотч прозорий, ізолянта;

Клей момент, клей епоксидний, клей цианопан;

Резинка плоска широка, резинка плоска вузька, резинка кругла;

Шпильки, брит булавки, фурнітура (фастекси, затяжки);

Нитка капронова, нитка звичайна, набір голок та наперсток;

Шмат кордури.

До Грузії летіли двома групами, перша група за переліт втратила поясний фастекс рюкзака тому ще в Києві докупив ще один. За період добирання використали 20м прозорого скотчу на всякі упакування, при відльоті ще 10.

Перші зашивання почалися відразу ж першого вечору і це були – рюкзаки. Один рюкзак час від часу надирився протягом походу, у другого почали вилітати дуги каркасу, третій рюкзак для надійності в тому ж місці кріплення дуг відразу і підшили для посилення. Далі основними поломками були гамаші – надиривалися (на своїх довелося нашити накладку з кордури), губилися верхні затяжки (заміняли на нові або просто шпилькою), рвалася стяжка під каблук – заміняли на репшнур.

Одна учасниця свої гамаші успішно забула в Києві, тому після першого ходового кола, коли ми забрали нашу заброску, вона змайструвала їх собі сама з мішків в яких була заброска. Тут пригодились широка резинка для стягнення на голіностапі, вузька резинка для стягнення зверху, під каблук пустили репшнур 2мм. Цей же репшнур використали для самостраху сонячних окулярів.

На шатрі відривалася петелька яка кріпить вхід у відкритому положенні. Почала розходитись блискавка одного з тамбурів, заміну собачки (які були в ремкомплекті) робити не ризикнув – обійшлись лише піджиманням собачки.

До речі, не купуйте набір голок «Вогні маяка» - 2/3 голок просто поламались.

Армований скотч пішов на виготовлення антипідлипів на кішки одного з учасників.

Зламали нижню секцію (третю) трекінгової палки. Напильником зробили повздовжній пропил (щоб могли стягнути їх) і вставивши секції одна в одну стягнули їх зовні сталевим хомутом.

Зламали паливний насос – відламали шматок пластикового корпусу в якому кріпиться золотник (був поломаний ще раніше і ремонтований епоксидною смолою). Відремонтувати не вдалося – епоксидна смола фірми «Момент» не давала такого ефекту як інша, якою був ремонтований раніше. Використовували запасний насос.

В котлі, у боковій стінці, утворилася дірка діаметром приблизно 0,5 мм. На щастя в нас був стальний дріт такого діаметру – з нього зробили імпровізовану заклепку і заклепали отвір. Все це зовні залилось епоксидною смолою та для спокою душі заклеїлось армованим скотчем.

При спускові з льодовика було виявлено поломку кішок (фактично відрив двох задніх зубів передньої секції) – ремонту в походних умовах не підлягали.

У трьох учасників почали відриватися підшви... Взуття брендових фірм, різного стилю та років випуску. Зачищали, стерилізували спиртом, застосовували всі клеї, які були в наявності, а також докупляли в населеному пункті додаткові. Одна пара після першого ж ремонту протрималась аж до кінця походу. Друга фактично також, а третю підклеювали через день. Постійна волога в черевиках не давала можливості гарно склеїти резину. Було бажання прикрутити цю підшву

шурупами, але я їх не взяв... 100 мл клею момент 88 + епоксидний + цианопан використали повністю.

Помилкою було і те, що я не взяв для ремкомплекту жорсткого кейсу. Один тюбик цианопану лопнув і склеїв декілька пластикових стяжок між собою та зіпсував чохол ремкомплекту.

Перелік командного та особистого спорядження досить стандартний для гірських походів 2-3 к.с., який себе зарекомендував роками.

Перелік Особистого спорядження:

	Опис	Еталон
	Одяг ходовий	
1	Футболка з довгими рукавами (бажано термо) и термик низ	100
2	Ходові штанці (захист від вітру)	150
3	Ходова куртка (захист від вітру)	100
4	Шорти (за бажанням, головне щоб легкі)	80
6	Черевики горні	1900
7	Ходові носки (2-3 комплекта), бажано термоноски	200
9	Фонарики (вони ж гамаші)	60
10	Захист від дощу	180
11	Перчатки тонкі поларові/ робочі	60
	Утеплення	
1	Рукавички теплі	100
2	Шапка або теплий баф або те і те	50
3	Штани для утеплення, полорові аба самосброси	400
4	Полар теплий (200)	300
5	Прималофт або легка пуховка (Обов'язково)	600
	Змінний одяг	
1	Носки для сну (за бажанням)	100
2	Футболка легка, для сну	80
3	Білизна (2-3 комплекта)	100
4	Тапки/ санадлі (легкі)	170
5	Кросівки/ сандалі (по бажанню)	600
	Особисті речі	
1	Рюкзак с самострахом	1450
2	Накидка на рюкзак від дождя	70

3	Сидушка / піддупник	50
4	Ліхтар налобний!! Із свіжими батарейками + 1 комплект запасних	110
5	КЛМН(кружка-ложка-миска-ніж)	90
6	Косметичка (Мильно-брильне)	300
7	Окуляри сонцезахисні + футляр	100
8	Окуляри оптичні в футлярі/линзи (за потребою)	100
9	Мусорні пакети (20 шт.)	50
10	Запальничка/ сірники	25
11	Ксівник (Паспорт, кошти, білети)	70
12	Особиста аптечка (медик зазначить)	220
13	Пляшка для води	20
14	Шмотніки, компресійні мішки	60
	Особисте спеціальне спорядження	
1	Трекінгові палиці	550
2	Льодоруб з вантажним темляком	550
3	Кішки	1000
4	Страховочна система (низ та верх)+ 2 уса самостраховки	800
5	Карабіни, 5 шт (всі муфтовані)	250
6	Жумар	200
7	Спусковий пристрій (вісімка, стакан, тощо)	60
8	Льодобур 13-16 см	90
9	Прусси 2шт + стрема	100
10	Каска	350
11	Лавинна лента	30
12	Петля 120 см	40
	Разом	12065

Особисте спорядження відповідало заявленій категорії складності походу та зауваження щодо його відсутні.

Перелік командного спорядження:

	Опис	Варт.
Бівак		
1	Шатер	5510
2	Намет 2 Salewa	3150
3	Спальник Pinguin Comfort -1	2000
4	Зшивка Trimm Balance -2	3100
5	Зшивка Pinguin spirit -5	3700
6	Зшивка Deuter -2	3500
7	Килимок вузький 4 Шатер	400
8	Килимки широкі, 4 шт. Шатер	2240
9	Килимки широкі, 2 шт. Навет	1140
Рольове		
1	Документи	300
2	Аптечка	2490
4	Ремкомплект	910
5	Ремкомплект пальників	200
6	Фотоапарат дзеркальний	810
7	Фотоапарат компактний	300
8	GoPro	200
9	Гітара + пісенник	3550
11	Кантер	90
Навігація		

1	Картографічний матеріал	300
2	Компас	50
3	ЖПС точки + батарейки	220
4	ЖПС основний + батарейки	340
5	Сонячна батарея	750
6	Повербанк	400
Кухня		
1	Котли 8 і 9 л.	730
3	Кришки для котлів	300
4	Черпак/ прихватка	250
Кострове		
1	Пила цепна	190
2	Пальники MSR XGK 2 шт.	1060
3	Вітрозахист, склотканина	280
Спеціальне		
1	Мотузка 50м 10мм 4 шт.	14000
5	Мотузка 10 м. 8мм	320
6	Лавині лопати 2 шт.	480
8	Льодобур 22 см + гачок	200
9	Прапори України та Глобуса	140
Разом		53600

Командне спорядження відповідало заявленій категорії складності походу та зауваження щодо його використання відсутні.

Шатер, як завжди, легко та зручно. Проблем з площадками для його встановлення не було. Також вдалося скористатись його перевагами: на біваку у шатрі збиралась вся команда, а на «зелених стоянках» підчас спуску з г. Казбек приймали гостей з т/к «Романтик» (Одеса), разом у шатрі перебувало більше 20-ти чоловік. За наявності у команді вправного гітариста – це перевага, яку не зможуть забезпечити жодні намети.

Спальники з температурою комфорту від -1 до -5 відповідали погодним умовам, дві ночівлі на перевалі Орцвері (4100) пройшли в комфорті. Використовували зшивки для оптимізації ваги, всі килимки термарест.

Себе виправдало використання двох ЖПС, основного, за яким здійснювалось навігація, та допоміжного, який використовувався літописцем для фіксування точок. Для ЖПС використовувались літєві батарейки, що себе виправдало для оптимізації ваги та об'єму – на 380 грам легше та на 12 батарейок менше.

Вага гітари та пісенника 3550 пов'язано з тим, що у нас була повноцінна концертна гітара, - цю вагу можливо було би оптимізувати, наприклад, взявши укулеле, але за наявності вправного гітариста – така оптимізація для команди була недоцільна.

Для приготування їжі використовували перевірені пальники MSR XGK, пальники відпрацювали стабільно, чистились за похід один раз – причиною того було, що черговий пропустив інструктаж з використання пальників, та їх використовував з порушенням правил експлуатації. Після повторного, наполегливого, інструктажу цієї особи – пальники працювали без збою.

В районі відсутні дрова, рослинність, що зустріли були кущі та березовий жереп. Це спростило розрахунок бензину на похід – до розрахунку брались всі дні походу. Для розрахунку кількості бензину використовували формулу 80 грам на чоловіка на день. Формула себе виправдала на спуску залишили 1 л. (750 грам) бензину туристам з Івано-Франківська, що піднімались на г. Казбек – та помилилися у розрахунках палива. Паливо залишилось так як ми не використали запасні дні.

6.4. Висновки:

Маршрут склався логічний та відповідав усім вимогам закладеним при плануванні: гарний графік акліматизації з повільним набором висот та проміжками для відпочинку запобіг будь яким проявам гірської хвороби та гарні акліматизації групи. Закладений час та складність перешкод дозволила набрати мінімальний необхідний як технічний так висотний досвід для групи, а також насолодитися гарною природою та цікавими куточками цієї частини Кавказу

6.5. Зняті перевальні записки

Группа туристов турклуба ОНПУ «Романтик»,
совершая поход 4 к.с., в составе 5 человек
Вышла на перевал (к туру): пер. Кибичи зах. (3450м)
(название, категория сложности, высота) 1А
«31» июля 2015 года в 12 ч. 50 мин.
Со стороны: г.р. Кора, пер. Манексин (2А)
Метеорологические условия: ясно, жарко
Состояние группы: отличное!
Группа движется в направлении: пер. Кибичи Центральн.
время выхода «31» июля 2015 года в 13 ч. 00 мин. (1Б)
Руководитель группы: Сафтык М.П.
Маршрутная книжка № 17/15
Снята записка группы: Киевская область (фсту)
(тур. клуб, с/кн/ия, город. №м/к)
от «27» июля 2015 года
под руководством Олейник Анатолий

Мал. 62. записка на пер. Кібіши зах.

Date: / /

Спусти в долину реки
считается с пер. Молодой
коммунист. Невозможна!

с одного хребта - баранч
лбн, с другого - скальные
обрывы!)

Спусти в долину
возможна только с
пер. Мристок!

Удачи!

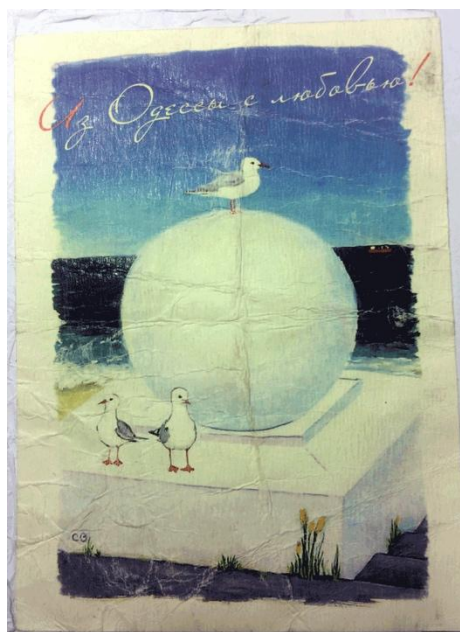
Мал. 63. записка на пер. Молодий Комуніст півн.

Группа туристов турклуба ОНПУ «Романтик»,
 совершая поход 2 к.с., в составе 9 человек
 Вышла на перевал (к туру): пер. Молодой Коммунист
 (название, категория сложности, высота)
 «18» августа 2015 года в 10 ч. 44 мин.
 Со стороны: р. Миланска
 Метеорологические условия: туманно и прохладно
 Состояние группы: разное
 Группа движется в направлении: д-р Сватиско
 время выхода «18» августа 2015 года в 11 ч. 00 мин.
 Руководитель группы: Медведенко М.А.
 Маршрутная книжка № 21/15
 Снята записка группы: Т/к Романтик г. Одесса
 (тур. клуб, секция, город, кем/к)
 от «6» августа 2015 года
 под руководством Галимова Темура
Да придёт с вами Сила!

Мал. 64. записка на пер. молодой Комунист (Південний)

Группа туристов <u>т/к «Романтик» г. Одессы</u>	Снята записка группы
в количестве <u>9</u> человек под	<u>Галимовым Т.А. из Одессы</u>
руководством <u>Савченко М.В.</u>	от « <u>11</u> » <u>08.15</u> г.
(Ф.И.О.)	под руководством
совершая <u>горный</u> поход <u>III</u>	<u>Галимова</u>
категории сложности, вышла на	(Ф.И.О.)
<u>пер. Орцвер 2А 4102м</u>	Маршр. книжка № _____
(наименование объекта)	_____ МКК
в <u>11</u> часов(а) « <u>22</u> » <u>июля</u> <u>2016</u> г.	
со стороны	
<u>пер. Сев. Черного</u>	
(объект)	
в сторону	
<u>Метеостанция</u>	
(объект)	
Метеоусловия: <u>хороший туман</u>	Наш адрес: <u>Украина</u>
Состояние группы: <u>отличное</u>	<u>г. Одесса, Малиновский</u>
Маршр. книжка № <u>28/16</u>	<u>перунов 11А, до к.</u>
<u>Одесса</u> МКК	<u>Т/к. Романтик</u>

Мал. 65 . записка на пер. Орцвері 2А

Мал. 66 зворотна сторона записки групи з Одеси

14.05.2014. Група
Харківських альпіністів ХСРЛСУ

в складі:

1. Ченчик В. - рух

2. Жуков І.

3. Соколов А.

4. Котляр М.

совершила виход на в. Орцвер
по л. 1Б. Виход на вершину в 11.00.

Погода: видимость хорошая, незначительная
облачность.

слава Україні!

Мал. 67. записка знята з в. Орцвері